

1 CORINTIOS

- 1. Kay cartatari, ¿pitaq escribيران?**
Kay cartataqa apóstol Pablón escribيران, Corinto llaqtapi kaq creyentekunaman apachinanpaq (1 Cor 1.1-2; 16.21; Hech 19.21; 20.1). Apóstol Pabloqa Cilicia provincia ukhupi kaq Tarso llaqtapin naceran (Hech 21.39; 22.13). Pablopapaq ishkaq nacionniyoqmi karan: Israel nacionniyoq hinallataq Roma nacionniyoq ima. Chayraykun Pablopas chay ishkaq nacionniyoq karan (Filip 3.4-5). Pabloqa ishkaq sutiyoqmi karan: Hebreo rimaypin karan Saulo, Roma nacionniyoq runakunapa rimayninpitaqmi karan Pablo (Hech 13.9). Pabloqa Moisespa escribisqa leykunamanta allin yachaqaq runan karan. Señor Jesucristopi manaraq ñishaspaqa, Jesucristopi creeq runakunatan nishuta cheqnikuran (Hech 9.1-2; 22.5). Ichaqa Jesucristopi ñishaspaqa, Pabloqa huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta allin willakuykunata willananpaq riran (Hech 26.17-18; Gál 2.8).
- 2. Kay cartari, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqaq qepanta 53 otaq 55 watakunapin. Hinaspapas kay cartaqa escribisqa kanman karan Éfeso llaqtapin (Hech 19.10; Hech 20.31).
- 3. Kay cartari, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan Corinto

llaqtapi creyentekunapaqmi (1 Cor 1.1-2). Chay Corinto llaqtaqa Grecia nacionpin karan.

4. **Kay cartari, ¿imapaqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa karan Corinto llaqtapi creyentekuna nishu problemakunapi, hinallataq ashka clase huchakunapi kawsasqankuraykun (1 Cor 1.11-12; 3.4; 5.1; 11.17-22; Hech 18.1-17).
5. **Kay cartapiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?**
Kay versiculon aswan más importanteqa: “Qankunaqa cheqaqtapuniyá tukuy songoykichiswan khuyanakuychis. Hinaspa mañakuychis, Santo Espiritupa qosqan oficiokuna chashkinaykichispaq...” (1 Cor 14.1).
6. **Kay cartari, ¿imayna dividisqataq kashan?**
Kay cartan khayna dividisqa kashan:
 - (1) Diosman graciasta Pablo qosqanmanta (1 Cor 1.1-9).
 - (2) Jesucristopi creeq runakuna iglesiapi ch'aqwa ruwanakusqankumanta (1 Cor 1.10 asta 4.21).
 - (3) Iglesiapi problemakuna imayna arreglanamanta (1 Cor 5.1 asta 7.40).
 - (4) Runakunapa ruwasqan idolokunata ama adoranamanta (1 Cor 8.1 asta 10.33).
 - (5) Diospa templonpi imaynatas warmikuna kanankumanta, hinallataq Santa Cenata imayna ruwanamantawan (1 Cor 11.1-34).
 - (6) Santo Espíritu tukuy oficiokuna qowasqanchismanta (1 Cor 12.1 asta 14.40).
 - (7) Jesucristopa kawsarinpusqanmanta (1

Cor 15.1-58).
 (8) Pablo viajananpaq piensasqanmanta (1
 Cor 16.1-24).

Cartapa qallariyninmanta

¹ Ancha khuyasqay wawqe panaykuna, noqa Pablon Diospa munayninman hina akllasqa karani, Señor Jesucristopa apostolnin kanaypaq. Chaymi noqaqa kunan wawqenchtis Sostenespiwan kushka

² qankunata saludamuykichis. Qankunatapas Señorinchis Jesucriston waqyasurankichis. Hinaspan ch'uyanchasurankichis, paypa llaqtan kanaykichispaq. Chaymi qankunapas, hinallataq enteron mundontinpi Jesucristopi creeqkunapas, Diospa waqyasqankuna kankichis. Chayraykun Jesucristoqa qankunapapas Señorniykichis, hinallataq enteron mundontinpi pikunachus Jesucristopi creeqkunapapas Señornin.

³ Noqaqa Dios Taytanchismantan, hinallataq Señorinchis Jesucristomantawanmi mañakushani, hawkallata kawsachisunaykichispaq, hinallataq tukuy imapi yanapasunaykichispaq ima.

Pablo graciasta Diosman qosqanmanta

⁴ Noqaqa sapa kutinmi qankunamanta Diosman graciasta qoni. Paymi qankunataqa anchata munakususqaykichisrayku, Señorinchis Jesucristontakama tukuy imapi yanapasurankichis,

⁵ Diosmanta allin willakuykunata allinta entiendenaykichispaq, hinallataq chay allin willakuykunata hukkunaman allinta yachachimunaykichispaq.

⁶ Saynapin qankunapas, Diosmanta allin willakuykunata uyarispaykichis, Señorninchis Jesucristopi cheqaqtapuni tukuy songoykichiswan creerankichis.

⁷ Chayraykun qankunamanqa Diosmanta tukuy clase bendicionkunaqa mana faltasunkichishchu asta Señorninchis Jesucristopa kutimunan p'unchawkama.

⁸ Hinaspapas qankunataqa kikin Diospunin yanapasunkichis ñiyniykichispi mana pisiyaspa qaqa hina sayanaykichispaq. Saynata ñiñtiykichismi, chay kutimusqan p'unchawpiqa mana ni pipas ni imamantapas acusayta atisunkichishchu.

⁹ Diosmi qankunataqa waqyasurankichis, Wawan Señorninchis Jesucristowan kushka kawsanaykichispaq. Hinaspapas Diosqa, prometesqankunataqa cumplinqapunin.

Jesucristopi creeq runakuna ch'aqwa ruwanakusqankumanta

¹⁰ Wawqce panaykuna, Señorninchis Jesucristopa sutinpin kaykunata ruegoakuykichis. Qankuna ukhupiqa amayá ch'aqwatachu hatarichiychis, nitaq dividinakuspachu kawsaychispas. Aswanqa ch'ulla runa hinallayá huk piensayllayoq kaychis, hukllata rimaychis, hinallataq acuerdoman haykuspa hukllata imapas ruwaychis.

¹¹ Kaykunatan qankunamanqa nishaykichis, qankuna ukhupi ch'aqwata ruwanakuspa discutinakuykuna kasqanrayku. Chaykunatan noqaqa

yachani, Cloé sutiyoq hermanapa familianmanta noqaman willawasqankurayku.

¹² Chaymi qankuna ukhumanta wakinniykichisqa khaynata rimashankichis:

“Noqaqa Pablopa partenmantan kani”, nispa. Wakinniykichistaq: “Noqaqa Apolospa partenmantan kani”, nispa. Wakinniykichishñataq: “Noqaqa Pedropa partenmantan kani”, nispa. Saynallataq wakinniykichispas nillashankichistaq: “Noqaqa Señor Jesucristopa partenmantan kani”, nispa.

¹³ ¡Ichaqa manan saynachu chaykunaqa! ¿Acaso Señor Jesucristori divisqachu kashan? Hinaspapas manan noqa Pablochu, huchaykichiskunaraykuqa cruzpi chakatasqa wañurani. Hinaspapas qankunaqa manan noqapa sutiypichu bautizasqaqa karankichis. (Chaymi noqapa sutiypiqqa huk grupotaqa mana formanaykichishchu).

¹⁴ Noqaqa Diosmanmi graciasta qoni, qankuna ukhumantaqa mana ni mayqennykichistapas bautizasqarayku. Aswanmi noqaqa Crispo sutiyoq runata, hinallataq Gayo sutiyoq runallatawan bautizarani.

¹⁵ Saynaqa manan qankuna ukhumantaqa ni mayqennykichispas niwaqchishchu: “Noqaqa Pablopa sutinpin bautizasqa karani”, nispaqa.

¹⁶ Hinaspapas noqaqa qankuna ukhumantaqa bautizarani Estefanaspaa familiallantawanmi. Wakinniykichistan ichaqa mana bautizaranichu, nitaqmi yuyanipashchu hukuna bautizasqaytaqa.

¹⁷ Ichaqa Señorninchis Jesucristoqa manan noqataqa mandamuwaran bautizanyapaqchu,

aswanqa Diosmanta allin willakuykunata runakunaman willanaypaqmi. Chay allin willakuykunataqa manan noqaqa kikiypa yachaynillaymantachu willashani, nitaqmi rimasqaywan runakuna admirakunanpaqchu rimashanipas. Sichus saynata ruwayman chayqa, Señor Jesucristopa cruzpi wañusqantachá mana valeqman tukuchiymán.

Jesucristoqa ancha atiyniyoq kasqanmanta

¹⁸ Jesucristopi mana creeq runakunaqa, huchallapi kawsasqankuraykun chinkasqa hina kashanku. Chaymi paykunaqa Jesucristopa cruzpi wañusqanmanta allin willakuykunataqa huk tonterías mana imapaq valeq kananpaq piensanku. Ichaqa Señor Jesucristopi creespa, salvasqa kaqkunapaqqa, Jesucristomanta chay allin willakuykunaqa ancha atiyniyoqmi.

¹⁹ Chaykunamantan Bibliapiqa Diospa nisqan khayna escribisqa kashan:

“Kay pachapi yachaysapa runakunapa yachaynintan mana imaman tukuchisaq.

Kay pachapi entiendeq runakunapa piensaynintan pantachisaq”, nispa [Isaías 29.14].

²⁰ Kunanyá tapusqaykichis, ¿maypitaq kashan yachayniyoq runarí? ¿Maypitaq kashan runakunata yachachiq runarí? ¿Maypitaq kashan kay tiempokunapi tukuy imatapas yachaq tukuy runarí? Ichaqa Diosmi kay mundopi runakunapa tukuy ima yachasqantapas mana ima valeqman tukuchin.

21 Chaymi Diosqa ancha yachayniyoq kaspá, mana permitiranchu kay pachapi runakuna yachayninkuman hina salvasqa kanankutaqa. Aswanmi Diosqa ancha yachayniyoq kaspá, Jesucristomanta willakuqtiyku, chay willakusqaykupi creeqkunallata salvananpaq decidiran, chay willakusqayku mana valeq tonterías hina mana creeq runakunapaq kashaqtinpas.

22 Israel nacionniyoq runakunaqa milagrokunallatan rikuyta munanku, Jesucristopi creenankupaqqa. Saynallataqmi Grecia nacionniyoq runakunapas, aswan más yachayniyoq kayta munaspanku, mosoq yachachikuykunallata mashkanku, Jesucristopi creenankupaqqa.

23 Noqaykun ichaqa, cruzpi Jesucristo wañusqanmanta runakunaman willashayku. Chay allin willakuymi Israel nacionniyoq runakunapaqqa, ñanpi laq'apakunapaq rumi hina. Ichaqa huk law nacionniyoq runakunapaqtaqmi, Diosmanta allin willakuykunaqa, mana imapaq valeq tonterías hina.

24 Ichaqa Diosmi waqyasqan runakunamanqa, Israel nacionniyoq runakunamanpas, hinallataq huk law nacionniyoq runakunamanpas, yachachiwanchis, Jesucristoqa Diosmanta hamuspa ancha atiyniyoq kasqanta, hinallataq ancha yachayniyoq kasqanta ima.

25 Ichaqa kay pachapi runakunaqa piensanku Jesucristopa cruzpi wañusqanqa mana imapaq valeq kananpaqmi. Chayqa manan saynachu. Diosqa ancha yachayniyoqmi, hinaspapas an-

cha atiyuniyoqmi kay pachapi llapallan runakunamantaqa.

²⁶ Chayraykuyá qankunaqa, wawqe panaykuna, yuyariychis, imayna condicionpis Dios waqyasusqaykichista. Qankunaqa runakunapa piensasqanman hinaqa, chikachallanmi yachayniyoq runakunaqa karankichis. Hinaspapas chikachallanmi reqsisqa runakunaqa karankichis, hinaspapas chikachallanmi reqsisqa kaq familiamantapas karankichis.

²⁷ Chaymi kay pachapi runakuna qankunamantaqa khaynata piensanku: “Llapa inútil mana yachayniyoq sonso runakunan kanku”, nispanku. Saynata piensashaqtinkupas, Diosmi qankunataqa akllakusurankichis, kay pachapi yachaq tukuq runakunata p'enqayman churaspa, mana yachayniyoq kasqankuta rikuchinanpaq. Saynallataqmi kay pachapi mana importante runakunata akllaran, kay pachapi importante runakunata p'enqayman churananpaq.

²⁸ Hinaspan Diosqa aswan akllaran kay pachapi runakunapa despreciasqan runakunata, mana importante kaq runakunata, hinallataq mana imayoq kaq runakunata ima, saynapi llapallan yachaq tukuq, hinallataq importante creekuq runakunata p'enqayman churananpaq.

²⁹ Chaykunatan Diosqa ruwaran, paypa ñawpaqninpi imapas ruwasqanmanta, pipas ama alabakunanpaq.

³⁰ Chayraykun qankunataqa kikin Diospuni waqyasurankichis, Wawan Jesucristowan huklla kanaykichispaq. Chaymi Jesucristowan huklla

kasqanchisrayku, payqa yachachiwanchis, yachayniyoq kananchispaq. Chaymi noqanchistaqa, Jesucristopi creesqanchisrayku, Diosqa tukuy huchanchiskunata perdonaspa, ch'uyanchawanchis; hinallataq aprobaspa wiñay kawsaytapas qowanchis.

³¹ Chaymantan Bibliapiqa khayna escribisqa kashan:

“Sichus pipas alabakuyta munan chayqa, aswanyá Señorninchis Diospa ruwasqanwan alabakuchun”, nispa.

2

Jesucristo cruzpi wañusqanmanta

¹ Khuyasqay wawqe panaykuna, ñawpaqta qankunaman visitaq hamuspayqa, manan admirakunaykichispaqchu, nitaq sasa mana entiendena palabarakunawanchu yachachiraykichisqa.

² Aswanmi noqaqa yachachiraykichis, Jesucristomanta hinallataq cruzpi pay chakatasqa kasqanmantawan imalla. Ichaqa manan huk cosaskunamantaqa yachachiraykichishchu.

³ Hinaspapas noqaqa qankunapa kasqaykichisman hamuspayqa, manan reqsisqa importante runa hinachu karani. Aswanmi noqaqa ancha manchakuywan khatataspayraq, qankunamanqa presentakurani.

⁴ Hinaspapas noqaqa manan yachaysapa tukuspaychu, qankunataqa yachachiraykichis. Aswanmi noqaqa Santo Espiritupa atiyinwan qankunamanqa yachachiraykichis, saynapi

chay yachachisqaykunaqa cheqaqpuni kasqanta yachanaykichispaq,

⁵ saynapi Diospi ñiyiniykichis ama runakunapa yachayninman hinalla kananpaq, aswanqa Diospa atiyninman hina kananpaq.

Diospa planninkuna reqsisqa kasqanmanta

⁶ Ichaqa Diospa palabrantanña allintaña entiendeq creyente runakunamanmi, sasa yachachikuykunamanta yachachiyku. Ichaqa chay sasa yachachikuykunaqa manan kay pachapi runakunapa yachasqankuman hinachu, nitaq kay pachapi gobiernaq runakunapa yachasqankuman hinachu; aswanqa Diosmantan hamun. Ichaqa kay pachapi runakunapa yachayninkuqa tukukuqllan.

⁷ Chay sasa yachachikuykunaqa, manaraq kay pacha unanchasqa kasqanmantapacha asta kunankaman, pakasqa hina kasharan. Chaytan Diosqa kunan yachachiwanchis, paypi creespa, paywan kushka hanaq pacha glorianpi kawsananchispaq. Chay allin yachachikuytan noqaykuqa yachachishayku.

⁸ Ichaqa chay pakasqa hina yachachikuytaqa kay pachapi nacionkunata gobiernaq runakunaqa manan entienderankuchu. Sichus entiendenkuman karan chayqa, ancha atiyniyoc Señorninchis Jesucristotaqa manan cruzpiqa wañuchinkumanchu karan.

⁹ Ichaqa chaykunamantan Bibliapi khayna escribisqa kashan:

“Diosta khuyakuq runakunapaqmi Diosqa prepararan,

mana ni pipa rikusqanta,
 mana ni pipa uyarisqanta,
 hinallataq mana ni pipa piensasqanta ima”, nispa
[Isaías 64.4].

¹⁰ Ichaqa Diosmi kunanqa chay pakasqa hina cosaskunataqa yachachiwanchis Santo Espirituntakama. Santo Espirituqa tukuy imatan yachan; hinaspapas yachallantaqmi Diospa tukuy imakuna piensasqantapas.

¹¹ Runaqa runamasinpa piensasqantaqa manan yachanmanchu. Ichaqa runapi kaq espíritullan chay runapa ima piensasqantapas yachan. Saynallataqmi Diospa piensasqantapas, Diospa Espiritullan yachan.

¹² Noqanchisqa manan Diospa contranpi kaq kay pachapi espíritutachu chashkiranchis, aswanqa Diospa Santo Espirituntan. (Chay Santo Espiritun noqanchispiqa kashan). Chayraykun noqanchisqa allinta entiendenchis favorninchispi Diospa ruwasqankunataqa.

¹³ Chaytan noqaykuqa runakunaman rimayku. Diosmanta chay allin willakuykunata rimaspaykuqa, manan yachasqaykuman hinallachu imatapas rimayku; aswanqa Santo Espiritupa yachachiasqankuman hinan rimaykuqa. Chaymi noqaykuqa Santo Espiritupa yachachiasqankutaqa, Santo Espiritupa pusasqan runakunaman yachachiyku.

¹⁴ Ichaqa Diospi mana creeq runakunaga manan kay yachachikuykunataqa entien-denkuchu, nitaq aceptankupashchu, Santo Espiritu paykunapi mana kasqanrayku. Chaymi

Diospi mana creeq runakunaqa Diosmanta yachachikuykunataqa mana valeq tonteriaspaq piensanku.

¹⁵ Ichaqa Santo Espíritu songonchispi kaqtinqa, tukuy imata allinta entiendespan noqanchisqa juzgasunchis khaynata: “Kayqa allinmi, otaq kayqa manan allinchu”, nispa. Ichaqa mana Santo Espirituyoq kaq runakunaqa manan juzgaytaqa atiwasunmanchu, (nitaq entiendewasunmanchu noqanchis Santo Espirituyoq kaq runakunataqa).

¹⁶ Chaymantan Bibliapiqa khayna escribisqa kashan:

“¿Pitaq yachanman Diospa piensasqankunatarí?
¿Pitaq Diostari yachachiyta atinman?” *[Isaías 40.13]*.

(Manan ni pipas Diospa piensasqantaqa yachanmanchu, nitaqmi ni pi runapas Diostaqa yachachiyta atinmanchu). Noqanchismi ichaqa, Diospa Santo Espiritun noqanchispi kasqanrayku, Jesucristo hina piensanchis.

3

Corinto iglesiapi problemakunamanta

¹ Wawqe panaykuna, qankunapa sonqoykichispi Santo Espíritu kashaqtinpas, qankunataqa manan maduro creyentekunata hinachu rimapayaraykichis. Aswanqa Jesucristopi chayraq creeq runakunata hinallan qankunataqa rimapayaraykichis. Saynataqa rimapayaraykichis huchallapiraq kawsasqaykichisraykun.

2 Chaymi qankunamanqa sasa entiendena yachachikuykunamantaqa mana yachachiraykichishchu. Aswanmi qankunamanqa yachachiraykichis fácil entiendena yachachikuykunallata, lechella tomaq qolla wawaman hina. Ichaqa kunanpas qankunaqa chay qolla wawa hinallaraqmi kashankichis, manan mikhunataqa mikhuyta atinkichisraqchu. Chaymi qankunaqa chay sasa entiendena yachachikuykunataqa manaraq entiendeyta atinkichisraqchu.

3 Qankunaqa huchallapiraqmi kunankama kawsashankichis, Jesucristopi mana creeq runakuna hina, kaykunata ruwaspa: qankunapura celosanakuspa, envidianakuspa, hinallataq peleaspa ima. Saynata kawsaspaykichisri, ¿manachu qankunaqa cuentata qokunkichis, chay mana creeq runakuna hina, huchallapiraq kawsasqaykichista?

4 Qankunaqa khaynata rimaspan kawsashankichis: “Noqaga Pablopa partenmantan kani”, nispa. Wakinniykichistaqmi nishankichis: “Noqaga Apolospa partenmantan kani”, nispa. Saynata rimaspaykichisri, ¿manachu huchallapi kawsaq runakuna hina kawsashankichís?

5 Kunan tapusqaykichis, ¿Apoloschu aswan más importanteri kanman? Icha ¿noqa Pablochu aswan más importanteri kayman? ¡Manan chayqa saynachu! Noqapas hinallataq Apolospas, Diosta serviq runakunallan kayku. Chaymi qankunataqa yanaparaykichis Jesucristopi creenaykichispaq. Hinaspapas noqaykuqa sapankamaykun yachasqaykuman hina, Diospa kamachiwasqankuta ruwashayku.

⁶ Noqa Pablon Diosmanta allin willakuykunataqa qankunaman primerota willaraykichis, imaynan huk chakrapi tarpushaq runa hina. Chaymanta Apolosñataq yachachisurankichis, Diospi astawan confianaykichispaq, imaynan huk chakrapi plantakunata regashaq runa hina. Ichaqa saynata noqayku ruwashaqtiykupas, Diosllan qankunataqa iñiykiykichispi wiñachisurankichis, Jesucristopi astawan confianaykichispaq.

⁷ Chaymi niykichis, Diosmanta chay primerota willakuqpas, hinallataq chaymanta yachachisuqniykichispaq manan ni imapashchu kanku. Aswanqa Diosllan más importanteqa, Jesucristopi iñiqkunapa iñiyinta wiñachisqanrayku.

⁸ Ichaqa Diosmanta allin willakuqpas, hinallataq yachachiqpas llank'asqankupiqqa iguallan kanku. Chaymi sapankamaman Diosqa premionta qopunqa, llank'asqankuman hina.

⁹ Apolospas hinallataq noqa Pablopas Diosta serviq runakunan kayku. Ichaqa qankunañataqmi Diospa llank'asqan chakran hina kankichis.

Hinaspapas qankunaqa Diospa ruwasqan wasi hinan kankichis; Diostaqmi ichaqa, dueñoykichis.

¹⁰ Dios kikinmi noqataqa permitiwaran, chay wasi ruwaq maestro albañil hina kaspay, chay wasipa cimientonta oqarinaypaq. Chay cimientu churasqa kashaqtinmi ichaqa, hukuna hamuspanku, chay cimientu hawaman oqarishanku, qankunata astawan yachachisuspaykichis. Ichaqa chay cimientu hawaman perqaq hina yachachiqkunaqa allintan cuidakunanku.

11 Ichaqa chay wasipa cimientonqa Señor Jesucriston. Chaymi chay cimientochurasqaña kashaqtinga, mana ni pipas huk cimientotaqa churayta atinmanñachu.

12 Wakinga chay cimientohawapin oqarinku qoriwan, wakintaq qolqewan, wakintaq sumaq rumikunawan, wakintaq tablakunawan, wakintaq ishuwan, hinallataq wakinga soqoswan ima.

13 Ichaqa juicio p'unchaw chayamuqtinmi, sapankama runapa ruwasqanqa, rawrashaq ninapi hina pruebasqa kanqa. Chaymi chay sapankama runakunapa ruwasqanqa chay p'unchaw yachakunqa, imapas ruwasqanqa allinchus kasqanta otaq mana allinchus kasqanta ima.

14 Sichus chay wasita, chay rawrashaq nina mana ruphanqachu chayqa, chay wasita ruwaq runan premionta chashkinga.

15 Ichaqa chay wasita chay rawrashaq nina ruphanqa chayqa, chay wasita ruwaq runaqa manan premiontaqa chashkingachu; aswanmi payqa tukuy imata perdenqa. Ichaqa saynata perdeshaspanpas, chay runaqa salvasqan kanqa, nina ruphananmanta ñak'ayllaña ishkapakuq runa hina.

16 Qankunari, ¿manachu yachankichis cuerpoykichisqa Diospa tiyanan templo kasqanta? Hinaspapas, ¿manachu yachankichis Diospa Santo Espiritun cuerpoykichispi kasqanta?

17 Qankunapa cuerpoykichisqa cheqaqtapunin Diospa tiyanan santo templo. Chaymi sichus Diospa tiyanan cuerpoykichis templota pipas huchallichispa thuñichinqa chayqa, paytapas

Diosmi chinkachinqa.

¹⁸ Saynaqa amayá qankunaqa kikillaykichistaqa engañakuychishchu. Sichus pipas qankuna ukhumanta kay pachapi tukuy ima yachaykunamantapas allinta yachan chayqa, amayá yachaq tukuq runa hinachu kachun. Aswanqa humildadwanyá imatapas ruwachun, saynapi allin yachayniyoq kananpaq.

¹⁹ Ichaqa kay pachapi runakunapa imapas yachasqankuqa mana valeq tonterías hinan Diospa ñawpaqninpiqa. Chaymantan Bibliapiqa khayna escribisqa kashan:

“Diosmi kay pachapi tukuy imakunamanta yachaq runakunataqa kikinkupa yachasqankuwan urmachin, huk toqlla trampamanpas urmachishanman hinata”, nispa [*Job 5.13*].

²⁰ Hinaspapas Bibliapiqa nillashantaqmi khaynata:

“Diosqa yachanmi yachaysapa runakunapa piensasqankuqa mana imapaqpas valeq kasqanta”, nispa [*Salmos 94.11*].

²¹ Chayraykuyá kay pachapi yachayniyoq runakunata qatikuspaqa, pipas ama alabakuchunchu. Ichaqa tukuy imaymanapas qankunapaqmi:

²² noqa Pablopas, Apolospas, Pedropas, kay pachapas, kawsay vidapas, wañuypas, kunan tiempopas, saynallataq qepa tiempopas. Tukuy imaymanan qankunapaq;

23 qankunataqmi ichaqa Señor Jesucristopa kankichis. Señor Jesucristoñataqmi ichaqa Diospa.

4

Jesucristopa apostolninkuna evangelio willakusqankumanta

¹ Señorninchis Jesucristoqa noqaykumanmi encargawaranku, Diospa secretonkunamanta runakunaman willamunaykupaq. Chayraykuyá qankunaqa qawariwayku Jesucristota serviq runakunata hinalla.

² Hinaspapas imatapas ruwanankupaq encargasqa kaq runakunaqa rikuchikunankun allin confianapaq runakuna kasqankuta.

³ Noqaqa manan manchakunichu, qankuna otaq pi autoridadkunaña, ima ruwasqaymantapas juzgawanankumantaqa. Chaykunamantaqa manan noqa kikiypas juzgakunichu.

⁴ Noqaqa kunankamapas manan concienciaypiqa yachakunichu, ni ima mana allinkuna ruwasqaytapas. Ichaqa manan chaywanqa nishanichu: “Noqaqa mana huchayoqmi kani”, nispachu. Aswanqa Diosllan, noqataqa ima ruwasqaymantapas juzgawanqa.

⁵ Chayraykun niykichis, qankunaqa amayá ni pitapas juzgaychishchu manaraq tiempo chayamushaqtinqa. Aswanqa Señor Jesucristopa kutimunantayá suyaychis. Paymi tutayaqpi pakasqa hina kaqkunatapas, hinallataq runakunapa tukuy ima piensasqankutapas alayriman orqonqa. Hinaspan Diosqa sapankama runaman, ruwasqanman hina, premionta qopunqa.

⁶ Chayraykun wawqe panaykuna, noqaqa qankunapa allinniykichispaq huk ejemplota hina churamuni Apolosta hinallataq noqa kikiyta ima. Chay kawsayniykuta qawarispaykichisyá, qankunaqa Bibliapi escribisqa kaqkunallata kasukuspa kawsaychis, ama ni imatapas yapaspaykichis. Hinaspapas qankunaqa amayá wakin yachachiqkunamanta mastachu hatunchakuspa, alabakuychis, nitaq wakin yachachiqkunatapas despreciaychishchu.

⁷ ¿Pitaq qankunatari nisurankichis, wakinmantaqa más importanten kankichis, nisparí? Qankunamanqa tukuy ima kapusuqniykichistapas, hinallataq yachasqaykichistapas, Diosmi qosurankichis. Chayri, ¿imanaqtintaq qankunari alabakushankichis: “Tukuy imatapas kkillaymantan noqaqa conseguiruni”, nisparí?

⁸ Qankunapapa ñan tukuy ima munasqaykichispas kashanña. Chaymi qankunaqa ña qapaq runakunaña kashankichis. Hinaspapas qankunaqa noqaykumanta mana ni imatapas necesitaspaykichismi, reykuna hinaña kanaykichispaq creekushankichis; ojalachá reykuna hinaña kawaqchis. ¡Sayna kaqtinga allinchá kanman, saynapi noqaykupas qankunawan kushka gobiernanaykupaq!

⁹ Ichaqa noqapa piensasqayman hinaqa, Diosmi noqayku apostolkunataqa qepallamanña churawaranku. Hinaspapas noqayku apostolkunaqa, imaynan huk presochasqa runa hinan, wañunaykupaq sentenciasqa kashayku. Hinaspapas noqayku apostolkunaqa churasqa kashayku, kay pacha enteron mundontinpi

llapallan runakuna, hinallataq angelkunapas asikuspa qawawanankupaq hinan.

¹⁰ Hinaspapas noqayku apostolkunamantaqa, Jesucristota kasukusqaykuraykun, runakunaqa mana yachayniyoq roqro uma kanaykupaq piensanku; ichaqa qankunataqmi Señor Jesucristopi creesqaykichisrayku, ancha yachayniyoq kanaykichispaq creekunkichis. Hinaspapas noqaykuqa, runakuna qawawanankupaqqa, mana kallpayoq débil runakuna hinan kayku; ichaqa qankunataqmi kallpayoq runakuna kanaykichispaq creekunkichis. Hinaspapas noqaykutaqa llapallan runakunan despreciawanku; ichaqa qankunataqmi allinta respetasunkichis.

¹¹ Hinaspapas noqayku apostolkunaqa kunanpunin yarqasqa, hinallataq ch'akisqa ima kashayku. Hinaspapas manan p'achaykupas kanñachu. Runakunapas maqawankun. Nitaqmi wasiykupas tiyanaykupaqqa kanchu.

¹² Hinaspapas noqayku apostolkunaqa kawsanaykupaqmi anchata pisipasparaq makiykuwan llank'ayku. Runakuna k'amiwaqtinkupas, noqaykuqa paykunapaqmi Diosmanta mañapuyku. Runakuna maqawanankupaq qatikachawaqtinkupas, noqaykuqa pacienciawanmi soportayku.

¹³ Runakuna noqaykupa contraykupi ima mana allinkunata rimaqtinkupas, noqaykuqa sumaq llamp'u songowan rimaspan contestayku. Hinaspapas chay runakunaqa, asta kunankamapas, llapallan runakunapa mana munanan basurata hinan rikuwanku.

¹⁴ Noqaqa kaykunataqa escribimushaykichis, manan qankunata p'enqayman churanaypaqchu. Aswanqa ancha khuyakusqay wawaykuna hina kasqaykichisraykun, kaykunata escribimuspay, qankunataqa advertimushaykichis.

¹⁵ Sichus qankunapa waranqa-waranqantinña kanman Señor Jesucristomanta yachachisunqiykichis chaypas, manan ashkachu taytaykichisqa. Aswanqa noqallan taytaykichisqa kani, Señor Jesucristomanta primerta qankunaman willaqtay, Jesucristopi iñisqaykichisrayku.

¹⁶ Chaymi noqaqa ruegakuykichis, Jesucristota noqa hina servispaykichis kawsaychis kay noqapa ejemplo qosqayman hina.

¹⁷ Chayraykun noqaqa Señorninchis Jesucristopi creeqmasinichis Timoteota qankunaman mandamushaykichis. Payqa ancha munakusqay waway hinan. Hinaspapas payqa tukuy songonwanmi Diospi confian. Paymi qankunaman yuyarichisunkichis, imaynatas noqaqa Jesucristopa yachachisqanman hina kawsasqaymanta, hinallataq Jesucristopa yachachisqankunata llapallan iglesiakunapi wawqe pananchiskunaman yachachisqaymantapas.

¹⁸ Ichaqa qankunamantan wakinniykichisqa, qankunaman visitaq mana hamunaypaq piensaspanku, nishuta alabakuspa, paytukusqallaña kashanku.

¹⁹ Ichaqa sichus Señorninchis Jesucristo munaqtinqa, prontollan noqaqa qankunaman visitaq hamusaq. Chaypin noqaqa reqsisaq chay alabancioso paytukusqa runakuna,

cheqaqtachus alabakuspa rimasqankuman hina, imatapas ruwashanku icha manachus chayta.

²⁰ Diospa wawankuna kasqanchistaqa manan rimasqallanchispichu reqsichikusunman. Aswanqa Diosta kasukuspa, atiyinwan imatapas ruwasqanchiswanmi, Diospa wawankunaña kasqanchistaqa reqsichikunchis.

²¹ Chayri, ¿imatataq qankunari munashankichís? ¿Latigontin hamuspay castiganaytachu, icha khuyakuywan llamp'u songoyoq hamunaytachú?

5

Waqllikuq runata juzganamanta

¹ Llapallan runakunan ña yachankuña qankuna ukhumanta hukniykichis madrastranwan waqllikuspa, warminwan hina tiyasqanta. ¡Chayqa manan allinchu! ¡Saynataqa manamá Diospi mana creeq runakunapas ruwankuchu!

² ¡Qankunaqa sayna huchakuna qankuna ukhupi kashaqtinpas, aswan p'enqakunaykichismantaqa, alabakuspan paytukusqallaña kashankichis! Chayraykun niykichis, sayna clase runataqa qankuna ukhumanta qarqoychis.

³ Noqaqa karupi tarikuspaypas, piensayniypiqa qankunawanmi kashani. Chaymi noqaqa chay madrastranwan waqllikuq runataqa Señorninchis Jesucristopa sutinpi ña juzganiña, qankunawanpas kushka kashayman hina.

⁴ Saynaqa Señorninchis Jesucristopa atiyinwan, paypa sutinpi qankuna huñunakuqtiykichisqa, noqapas qankunawanmi espiritupiqa kashasaq.

⁵ Chay huñunakusqaykichispiyá chay madrastranwan waqllikuq runataqa diabloman entregaychis. Saynata ruwaqtiykichismi, chay runapa cuerpontaqa diablo anchata ñak'arichinqa, (saynapi huchankunamanta arrepentikuspa), Señor Jesucristo kutimuqtin, almanqa aswan salvasqa kananpaq.

⁶ Saynaqa amayá qankunaqa alabakuspachu, paytukusqa kaychis. Acaso, ¿manachu qankunari yachankichis, chikan levaduralla llapan masata poqochispa, ashkaman punkichisqanta? (Sichus qankuna ukhupi chay waqllikuq runata permitinkichis chayqa, chay huchapi kawsaq runan wakin creyentekunaman contagianman, paykunapas chay huchata ruwanankupaq).

⁷ Chaymi niykichis, chay mana valeq levaduraman rikch'akuq huchapi kawsaq runataqa qarqoychis, saynapi qankunatapas ama huchallichisunaykichispaq. Qankunaqa Pascua fiestapi mikhunapaq mana levadurayoq t'anta hinan kankichis, Señorinchis Jesucristo Pascua fiesta p'unchawkunapi huk Cordero hina noqanchispa rantinchispi cruzpi wañusqanrayku.

⁸ Chay mana valeq levadurayoq t'antaqa rimashan tukuy clase millay huchakunamantan. Chaymi chay Pascua fiestataqa celebrananchis mana levadurayoq t'antallawan. Chay mana levadurayoq t'antaqa rimashan honrado kanamanta, hinallataq cheqaq rimanamantawan iman.

⁹ Noqaqa ñawpaqtaraqmi qankunamanqa ña escribimuraykichishña, waqllikuy

huchakunapi kawsaq runakunawanqa ama juntakunaykichispaq.

¹⁰ Ichaqa kaykunataqa nishaykichis, manan tukuy clase huchakuna ruwaq runakunawan manapuniña juntakunaykichispaqchu. Sichus kay pachapi waqllikuy huchakunapi puriqkunawan, qolqellata munaq runakunawan, suwakunawan, hinallataq runakunapa ruwasqan idolokunata adoraqkunawan, amaña juntakunapaqqa, necesariochá kanman kay pachamanta lloqsinapaq.

¹¹ Aswanmi noqaqa kay cartapi escribimuspay qankunamanqa aclaramushaykichis, qankunaga amayá juntakuychishchu “cristianon kani” nishaspa, huchallapi kawsaqkunawanqa, waqllikuy huchallapi puriqkunawanqa, qolqe ganayllapi piensaqqunawanqa, runakunapa ruwasqan idolokunata adoraqkunawanqa, runamasinta yanqamanta k'amiqqunawanqa, mach'aqqunawanqa, hinallataq runamasinpa kaqninkunata suwakuqqunawanpas. Hinaspa pas sayna clase creyente tukuq runakunawanqa manan kushkaqa ni mikhunaykichispashchu.

¹² Chaymi niykichis, qankunamanmi tupasunkichis qankuna ukhupi creyentekunata juzgayqa. Ichaqa manan noqamanchu tupawan, Jesucristopi mana creeq runakunata juzganaypaqqa.

¹³ Ichaqa Diosmi paykunataqa juzganqa. Chaymantan Bibliapipas khayna escribisqa kashan: (“Cristianon kani nishaspa) huchallapi kawsaq runataqa qankuna ukhumantayá qarqoychis”, nispa.

6

Creyentekuna ama quejanakuspa kawsanamanta

¹ Qankunari, ¿imanaqtintaq Diospi mana creeq juezkunamanraq rishankichis, ima problemaykichistapas arreglanaykichispaqrí? Aswanyá qankunaqa creyentekunaman riychis, paykunapa yanapayninwan chay problemaykichista arreglanaykichispaq.

² Qankunari, ¿acaso manachu yachankichis juicio p'unchwapiqa Diospa wawankunaqa mana creeq runakunata (Jesucristowan kushka) juzgananchista? Qankunaqa chay mana creeq runakunataapas juzgankichistaq chayri, ¿manachu iglesiapi chikan problemachakunatari arreglayta atinkichís?

³ ¿Manachu yachankichis angelkunataapas juzgananchista? ¿Chaychu kay pachapi chikan problemachakunatari mana arreglayta atinkichís?

⁴ Saynaqa sichus problemakunata arreglanaykichis kashaqtinri, ¿imanaqtintaq qankunari mana creyente juezkunamanraq rishankichis, chay problemaykichista arreglanaykichispaqrí? Paykunaqa manan Jesucristopa iglesianmanqa pertenecenkuchu.

⁵ Kaykunataqa nishaykichis, kay nisqaykunapi yuyaymanarispá p'enqarikunaykichispaqmi. Qankuna ukhupiri, ¿manachu ni huk yachayniyoq runallapas kan, chay problemaykichista arreglanapaqrí?

⁶ Qankunaqa creyentepuran iglesiapi peleaspalla kawsashankichis. Hinaspapas qankunaqa Jesucristopi mana creeq

juezkunamanraqmi apanakushankichis, chay problemaykichiskunata arreglanaykichispaqqa.

⁷ Saynata peleaspalla kawsasqaykichisqa, qankunapa p'enqayniykichispaqmi; hinas-papas sayna kawsasqaykichisqa huchan. Chayri, ¿imanaqtintaq qankunari mana aguantankichishchu, runakuna qankunapa contraykichispi ima mana allintapas ruwaqtinku, otaq engañasuqtiykichisrí?

⁸ Ichaqa qankunan saynata kawsashankichis. Hinaspan qankunaqa creyentepura mana allinkunata ruwaspa engañanakushankichis.

⁹ Qankunaqa amayá kikiykichistaqa engañakuychishchu. Diospa gobiernasqan sumaq glorianmanqa huchallapi kawsaq malvado runakunaqa manan haykunqakuchu. Chay huchallapi kawsaq runakunaqa kaykunan: manaraq casado kashaspa waqllikuqkuna, tukuy clase idolokunata adoraq runakuna, casado kashaspa waqllikuqkuna, qari kashaspa warmi hina kaqkuna, qarimasinwanpas warmiwan hina puñuqkuna,

¹⁰ suwakuna, qolqella munaqkuna, mach'aqkuna, runamasinmanta rimakuqkuna, hinallataq runamasin engañaqkuna ima. Kay millay huchakunapi kawsaq runakunaqa Diospa gobiernasqan sumaq glorianmanqa manan haykunqakuchu.

¹¹ Ñawpaqtaqa chay millay huchakunata ruwaspan qankunamanta wakinniykichispas kawsarankichis. Ichaqa sayna huchasapa kashaqtiykichispas, Diosmi qankunataqa

chay huchaykichismanta limpiaspa ch'uyanchasurankichis. Chaymi qankunaqa tukuy huchaykichismanta perdonasqa kaspá, mana huchayoq justo runakuna hinaña kashankichis, Jesucristopa hinallataq Diospa Santo Espiritunpa yanapayninwan.

Waqllikuy huchapi ama kawsanamanta

¹² Qankunamanta wakinniykichismi khaynata ninkichis: “Noqáqa ima munasqaytapas ruwallaymanmi”, nispaykichis. Arí, ¡allinmi chay nisqaykichisqa! Ichaqa manan tukuy munasqanchiskunachu noqanchispa allinninchispaqqa kanman. Chayraykun noqáqa mana permitinichu chay tukuy munasqaykuna noqata dominawanantaqa.

¹³ Hinaspapas qankunaqa nillankichistaqmi khaynata: “Mikhunaqa wiksapaqmi; wiksataqmi ichaqa mikhusqanchista chashkinanpaq”, nispaykichis. ¡Chay nisqaykichisqa allinpunin! Ichaqa Diosmi wiksatapas hinallataq mikhunatapas mana imaman tukuchinqa. Ichaqa noqanchispa cuerponchisqa manan waqllikuy huchakunapi purinapaqchu; aswanqa Señorinchis Jesucristota servinapaqmi; hinaspapas noqanchispa cuerponchistaqa Señorinchis Jesucriston paypaq kawsachin.

¹⁴ Diosqa ancha atiyinwanmi Señorinchis Jesucristota wañusqa kasqanmanta kawsarichimuran. Chay atiyllanwantaqmi noqanchistapas wañusqa kasqanchismanta kawsarichiwasunchis.

¹⁵ Qankunaqa, ¿manachu yachankichis, Jesucristopi creesqaykichisrayku, cuerpoykichisqa

Jesucristopa cuerponwan huklla kasqanta? Chayri, ¿imaynataq Jesucristopa cuerponwan huklla kashaspaykichisri, qenlli huchapi puriq warmiwanri puñuwaqchís? ¡Manan chayqa allinchi!

¹⁶ Icha, ¿manachu qankunari yachankichis, pipas huk qenlli huchapi puriq warmiwan puñuspaqa, paywan huk runa hinalla kasqanta? Chaymantan Bibliapipas khayna escribisqa kashan: “Ishkayninkun ch'ulla runa hinallaña kanqaku”, nispa.

¹⁷ Ichaqa pipas Señor Jesucristopi creespaqa, Jesucristowanmi huklla kashan, paypi ñisqanrayku.

¹⁸ Saynaqa amayá chay waqllikuy huchakunataqa ruwaychishchu. Runakunapa wakin huchakuna ruwasqankuqa, manan cuerponkutaqa dañanchu. Ichaqa waqllikuy huchañataqmi wakin huchakunamantapas aswan masta cuerponkutaqa dañota ruwan.

¹⁹ Qankunari, ¿manachu yachankichis cuerpoykichisqa Santo Espiritupa tiyanan templo kasqanta? Hinaspapas qankunamanmi Diosqa Santo Espirituntaqa qosurankichis. Chayraykun qankunaqa manaña cuerpoykichispa dueñonchu kankichis.

²⁰ Aswanmi qankunataqa kikin Diospuni allin preciota pagaspa rantikusurankichis, saynapi salvasqa kanaykichispaq. (Chay precioqa Jesucristopa yawarninmi). Chayraykuyá cuerpoykichiswan Diosta serviychis, hinallataq respetaychis ima.

Casarakuymanta

¹ Kunanqa contestamusqaykichismi qankunapa carta apachimuwasqaykichispi tapukamuwasqaykichista. Qankunan tapuwarankichis khaynata: ¿Allinchi kanman mana casarakuyrí? nispa. Arí, allinmi kanman mana warmiyog kayqa.

² Ichaqa qaripas warmipas casarakunanmi, saynapi waqllikuy huchakunapi ama kawsanankupaq. Chayraykun qariqa huk warmillawan casarakunan. Saynallataq warmipas huk qarillawan casarakunan.

³ Qosanqa warmillanwanmi puñunan. Saynallataqmi warminpas qosallanwan puñunan.

⁴ Warmiqa qosanwan casarakusqanraykun, cuerponpaqa manaña dueñonñachu; aswanmi warminpa cuerponmantaga esposonña dueñon. Saynallataqmi qosanpas warminwan casarakusqanrayku, cuerponpaqa manaña dueñonñachu; aswanmi qosanpa cuerponmantaga warminña dueñon.

⁵ Chayraykun casarasqakunaqa, warmipas qaripas, camapi kushka puñunankutaqa mana neganakunankuchu. Ichaqa sichus Diosman oracionpi huk tiempo dedicakuyta munaspankuqa, ishkayninkun acuerdoman haykunanku, camapi kushka huk tiempolla ama puñunankupaq. Chaymantan ichaqa, kaqmanta jantanakapuspa camapi kushka puñunanku. Sichus kushka mana puñuqtinkuqa, cuerponkutapas mana dominayta atispankun, diablo tentaqtin, waqllikuy huchaman urmankuman.

⁶ Kaykuna nisqayqa huk consejollan, manan huk kamachikuychu.

⁷ Noqaqa munaymanmi llapallan qarikunaga noqa hina solterolla kanankuta. Ichaqa Diosninchismi sapankamaman huk atiyta qowanchis; wakinmanmi atiyta qowanchis soltero kananchispaq, wakinmantaq casado kananchispaq. Chayraykun noqanchisqa mana iguallachu kanchis.

⁸ Kay consejotan qoni llapallan solterokunaman, hinallataq viudakunamanpas. Paykunapaqqa allinmi kanman, noqa hina solterolla kanankupaq, hinallataq viudakunapas sapallan qepakunankupaq.

⁹ Ichaqa cuerponkuta dominayta mana atispaqa, casarakuchunku. Aswan allinmi kanman warmipas otaq qaripas casarakunankupaq, saynapi warmiwanpas otaq qariwanpas puñuyta munaspanku, waqllikuy huchaman ama urmanankupaq.

¹⁰ Ichaqa casarasqa kaqkunamanmi kay kamachikuyta qoni. Kay kamachikuyqa manan noqapachu, aswanqa Diospa kamachikuyninmi: Casarasqa warmiqa amayá qosanmantaqa t'aqakuchunchu.

¹¹ Sichus t'aqakuspaqa, amañayá huk qariwanqa casarakuchunchu; aswanyá qosanwan allinpanakapuchun. Sichus mana allinpanakapuyta munaspaqa, sapallanyá qepakuchun. Saynallataqyá casarasqa qaripas warminmantaqa ama t'aqakuchunchu.

¹² Ichaqa wakinmanmi kay consejota noqa qoni. Kay consejotaqa manan Señorninchishchu

qoran, aswanqa noqallan: Sichus mayqen hermanopas Jesucristopi mana iñiq warmiyuq kanman chayqa, amayá chay warminmantaga t'aqakuchunchu sichus chay warmin paywan tiyayta munaqtinga.

¹³ Saynallataq sichus mayqen creyente warmipas mana creyente qariwan casarasqa kanman chayqa, amayá chay qosanmantaga t'aqakuchunchu, sichus chay qosan paywan tiyayta munaqtinga.

¹⁴ Chay mana creyente qosanqa manan waqllikuy huchapichu kashan, Señor Jesucristopi chay warmin creesqanrayku. Saynallataqmi mana creyente warmipas manan waqllikuy huchapichu kashan, Señor Jesucristopi qosan creesqanrayku. Sichus mana saynachu kanman chayqa, wawankunapas Diospi mana creeq runakunapa wawankuna hinachá mana allin rikusqa kankuman. Ichaqa tayta mamanku casarasqa kasqankuraykun, wawankupas allin rikusqa kanku.

¹⁵ Ichaqa sichus huk mana creyente qari warminmanta separakuyta munaspaqa, separakuchunyá. Saynallataq sichus huk mana creyente warmi, qosanmanta separakuyta munaspaqa, separakuchunyá. Casarasqa creyentekunaga manan obligasqachu kanku, huk mana creyente qariwan otaq mana creyente warmiwanpas kushka tiyanankupaqqa. Hinaspapas Diosqa waqyawaranchis, hawkalla kawsananchispaqmi.

¹⁶ Hinaspapas nillaykichistaqmi, Jesucristopi creeq warmiqa, allin kawsayninwanmi, mana

creyente qosanta yanapanman, saynapi chay mana creyente qosanqa Jesucristopi iñispa, salvasqa kananpaq. Saynallataqmi Jesucristopi creeq qosapas, allin kawsayninwan, mana creyente warminta yanapanman, saynapi chay warminqa Jesucristopi iñispa, salvasqa kananpaq.

¹⁷ Kay yachachisqaykunatan noqaqa llapallan iglesiakunapi yachachimuni: Saynaqa sapankamaykichisyá qaripas, hinallataq warmipas, imayna condicionpis Dios waqyasurankichis, chayta aceptaspa, kunanqa Diospi iñispa kawsaychis.

¹⁸ Sichus pitapas circuncidasqataña Dios waqyaran chayqa, saynallayá qepakuchun. Saynallataq sichus pitapas mana circuncidasqata Dios waqyaran chayqa, amañayá chay circuncisión costumbretaqa ruwachikuchunchu.

¹⁹ Chay circuncisión costumbreta ruwachikuy-pas, otaq mana ruwachikuypas, manan Diospaqqa importanteñachu. Aswanmi Diospaqqa importante, paypa kamachiwasqanchista kasukusqanchis.

²⁰ Chayraykun niykichis imayna condicionpis Dios waqyasurankichis chayta aceptaychis.

²¹ Sichus Dios waqyasuranki esclavo kashaqtiyki chayqa, ama llakikuychu, esclavo kasqaykimantaqa. Ichaqa esclavo kasqaykimanta librakunaykipaq caso kaqtinqa, lloqsipuy, libre kanaykipaq.

²² Ichaqa sichus qan esclavo kashaspa, Jesucristopi iñiranki chayqa, Jesucristopi iñisqaykiraykun libreña kashanki. Saynallataqmi sichus qan libre kashaspa, Jesucristopi iñiranki

chayqa, Jesucristopa esclavonñan kunanqa kashanki.

²³ Hinaspapas qankunaqa, ancha valorniyoc preciowanmi rantisqa karankichis. (Chaytan Diosqa pagaran Wawan Jesucristo cruzpi wañusqanwan). Chayraykuyá qankunaqa, amaña ni pipa esclavonpas kay pachapiqa kaychishñachu.

²⁴ Saynaqa, wawqe panaykuna, (sichus Dios waqyasurankichis casado kashaqtiykichis, mana casado kashaqtiykichis, esclavo kashaqtiykichis, otaq libre kashaqtiykichis chayqa), imayna condicionpi waqyasqa kasqaykichisman hinayá Diosta kasukuspa kawsaychis.

²⁵ Kunanqa manaraq ni pi qariwanpas puñuq sipaskunapaqqa manan Diospa partenmantaqa ni ima kamachikuytapas chashkiranichu. Ichaqa noqapa parteymantan paykunamanqa consejasaq. Saynaqa confiaychisyá noqapa consejopyi, Dios noqaman ancha munakuyninta qowasqanrayku.

²⁶ Mana casado kaqkunapaqqa aswan allinmi kanman ama casarakuspa, sapallanku qepakunankupaq. Kaytan consejani ancha sasachakuy tiempokunapi kunan tarikusunqanchisrayku.

²⁷ Ichaqa sichus casarasqaña kashanki chayqa, amayá warmiykimanta separakuytaqa piensaychu. Saynallataq sichus manaraq casarasqachu kashanki chayqa, amayá casarakuypichu piensay.

²⁸ Ichaqa sichus casarakunaykipaq decidikuspaqa, casarakullay. Casarakuspaqa manan huchatachu ruwashanki. Saynallataq

sichus huk soltera warmi casarakuyta munaspaqa, casarakullachun; paypas casarakuspaqa manan huchatachu ruwashan. Ichaqa sichus kay sasachakuy tiempokunapi casarakuspaqa, ñak'arinkin tukuy problemakuna rikhurimusuqtiyki. Chay ñak'ariykunatan noqaqa qankunamanta evitayta munani.

²⁹ Wawqe panaykuna, kay consejokunawanqa kaytan niyta munani: kay tiempoqa ñan tukurukushanña. Chayraykun casarasqa kaqkunaqa manapas casarasqachu kashankuman hina Diosninchispaq kawsananku.

³⁰ Saynallataq waqaqkunapas, aswan kuisqa hina kawsachunku. Kuisqa kaqkunapas, aswan llakisqa hina kawsachunku. Imata rantikuqkunapas, aswan mana imayoqpas kashankuman hina kawsachunku.

³¹ Kay pachapi kaqkunamanta provechota orqoqkunapas, manapas provechota orqoshankumanchu hinayá kawsachunku. Ichaqa kay pachapi tukuy ima rikusqanchiskunaqa, prontollan tukukapunqa.

³² Noqaqa kay consejokuna qosqaywanmi, qankunapi ima preocupacionkunatapas evitayta munani, saynapi ama llakikuspa kawsanaykichispaq. Chayraykuyá khaynata piensaychis: Huk soltero runaqa Diosta imayna servinanmantan preocupakun, hinallataq Diosman imayna agradaypi ima.

³³ Ichaqa casado runaqa kay pachapi tukuy ima cosaskunamantan preocupakun; hinaspapas payqa warminman imaynata agradayllapin piensan.

34 Chayraykun huk casado runapa piensayninqa, ish kayman dividisqa kashan. Ichaqa mana ni pi qariwanpas puñuq sipaspas, hinallataq soltera warmipas, Diosman imayna agradaypin, cuerponkupipas hinallataq piensayninkupipas preocupakunku. Ichaqa casada warmiñataqmi kay pachapi tukuy ima kaqkunamanta preocupakun, hinallataq imaynata qosanman agradaymantawan ima.

35 Kay consejokunataqa qankunapa allinniykichispaqmi nishaykichis, manan qankunata prohibinaypaqchu. Aswanmi noqaqa munani, Señorninchis Jesucristoman vidaykichista entregaykuspa, allinta kawsaspa, mana ni imapipas afanakuspa, payta servinaykichista.

36 Saynaqa sichus pipas piensanman, ususinpa casarakunan tiempo ña pasarushañña chayqa, chay ususintayá casarachichun. Saynata chay ususin casarakuspaqa, manan payqa huchal-likunchu.

37 Ichaqa sichus pipas sonqonpi seguro kashan, ususinqa manaraq casarakunan tiempopiraqchu kashan chayqa, manaraq casarachispaqa allintan ruwashan.

38 Chayraykun niykichis, pipas doncella ususinta qon casarakunanpaq chayqa, allintan ruwashan. Ichaqa doncella ususinta mana casarachispaqa, aswan más allintan ruwan.

39 Huk casarasqa warmiqa qosan kawsashaqt-inraqqa, manan qosanmantaqa separakunanchu. Qosan wañuqtinmi ichaqa, chay warmiqa piwanpas casarakunanpaq libreña qepan. Sichus chay

viuda casarakuyta munaspaqa, Jesucristopi iñiq qariwanyá casarakuchun.

⁴⁰ Ichaqa noqapa piensasqayman hinaqa, aswan más kusikusqan kanman, chay viuda warmi mana casaraku spa qepakuqtinqa. Kaykunataqa niykichis Diospa Santo Espiritun noqapi kasqanraykun.

8

¿Mikhunanchishchu idolokunaman ofrecesqa mikhunatarí?

¹ Tukuy clase idolokunaman ofrecesqa sacrificio mikhunamantan qankunaqa tapukamuwarankichis. Chaymi kunanga chay tapukuymanta contestamushaykichis. Noqanchisqa llapallanchismi yachanchis Bibliapi imatas nishan, chay tukuy clase idolokunaman mikhunata ofrecesqankumantaqa. Ichaqa chaykunata yachashaspanchispas, wakinninchisqa paytukusqallañan kashanchis. Aswanyá paytukusqallaña kananchismantaqa, khuyakuywan yachachinaku spa, Diospa iglesianta wiñachisunchis.

² Pipas tukuy imamanta yachaq tukuqqa, manan ni imatapas allintaqa yachanraqchu.

³ Ichaqa sichus pipas Diosta cheqaqtapuni khuyakun chayqa, Diospas paytaqa reqsinmi.

⁴ Chaymi niykichis, kay pachapi tukuy clase idolokunaman mikhuna ofrecesqamantaqa yachanchismi. Chay idolokunaqa manan kawsay vidayoqchu kanku. Aswanmi noqanchisqa yachanchis, cheqaq Diosqa ch'ullalla kasqanta.

⁵ Kay pachapi runakunaqa cielopi ashka cosaskunata, hinallataq kay pachapi ashka cosaskunatan “diosmi” hinallataq “señormi” ninku.

⁶ Ichaqa noqanchisqa yachanchismi, cheqaq Diosqa ch'ullalla kasqanta. Payqa Dios Taytan; paymi tukuy ima kaqkunatapas unancharan. Chaymi noqanchisqa payllapaqña kawsanchis. Saynallataqmi noqanchispa Señorninchisqa ch'ullalla; payqa Señorninchis Jesucriston. Diosninchisqa Jesucristontakaman tukuy ima kaqkunatapas unancharan. Chaymi noqanchispas, pay unanchawasqanchisrayku, kay pachapi kawsashanchis.

⁷ Ichaqa manan llapallan runakunachu cheqaq Dios ch'ullalla kasqantaqa yachanku. Chaymi qankuna creyentekunamanta wakinniykichisqa, Jesucristopi manaraq ñinishaspaykichis, chay idolokunata adorarakichis. Saynallataqmi kunanpas wakinniykichisqa piensankichisraq, chay idolokunaqa vidayoc kananpaq. Chayraykun chay idolokunaman ofrecesqa mikhunakunata mikhuqtiykichis, concienciaykichis acusasunkichis.

⁸ Ichaqa manan imatapas mikhusqanchisraykuchu, Diosqa aceptawasunchis. Hinaspapas Diospa ñawpaqñinpiqa manan imatapas mikhusqanchisraykuchu importanteqa kasunchis, nitaq mana mikhusqanchisraykuchu menos importanteqa kasunchis.

⁹ Qankunaqa libren kankichis, ima mikhunata mikhunaykichispaqpas. Ichaqa allintayá cuidakuychis. Chay idolokunaman ofrecesqa

mikhunakunata mikhuspaykichisqa, Jesucristopi chayllaraq creeq runakunatan huchaman urmachiwaqchis.

¹⁰ Sichus Jesucristopi chayllaraq creeq pisi ñiyniyoq runakuna rikusunki, idolokunaman ofrecesqa mikhuna kasqanta yachashaspayki, mikhushaqta chayqa, ¿imatataq chay pisi ñiyniyoq runari piensanqa? ¿Acaso manachu paypas chay mikhusqaykita rikususpayki, munapakuspa mikhuyta qallarinqa, conciciencia acusashaqtinpas?

¹¹ Ichaqa saynata ruwanki chayqa, qanpa kawsaykipin chay pisi ñiyniyoq runapas huchallikunman; payraykun Jesucristoqa cruzpi wañuran.

¹² Qankunaqa Jesucristopi chay pisi ñiyniyoq runakunata huchallichispaykichismi, Jesucristopa contranpi huchallikushankichis.

¹³ Chaymi noqaqa niykichis, (idolokunaman ofrecesqa) mikhunataqa manan noqaqa ni hayk'aqpas mikhuymanchu, saynapi Jesucristopi pisi ñiyniyoq runakunata huchaman ama urmachinaypaq.

9

Apostolkunaqa autoridadniyoq kasqankumanta

¹ Qankunari, ¿manachu yacharankichis libre kasqayta? ¿Manachu yacharankichis Jesucristopa apostolnin kasqayta? ¿Manachu yacharankichis Señorninchis Jesucristotapas noqa rikusqayta? Hinaspapas, ¿manachu Jesucristomanta qankunaman willaqtay, paypi ñirankichís?

² Ichaqa wakin runakunaqa piensankun mana apóstol kanaypaq. Qankunapaqmi ichaqa, apóstol kani. Hinaspapas Jesucristopa apostolnin kasqaymantaqa, qankunan prueba kankichis, Jesucristopi iñisqaykichisrayku.

³ Chaymi noqapa contraypi rimaq runakunataqa, khaynata contestani:

⁴ Noqayku apostolkunapaqa kanmi derechoyku, mikhuypapas hinallataq tomaytapas qankunamanta chashkinaykupaq.

⁵ Hinaspapas noqaykupaqa kanmi derechoyku casarakunaykupaq, saynapi Jesucristomanta willakuq viajeman rispayku, esposaykupiwan kushka rinaykupaq. Saynatan apóstol Pedropas, wakin apostolkunapas, hinallataq Señor Jesuspa wawqenkunapas viajeman rispankuqa, esposankupiwan kushka rinku.

⁶ Kunan nisqaykichis, ¿acaso noqallachu Bernabeypiwan obligasqa kashayku, Diosmanta willakuspa hinallataq makiykuwan trabajaspas vida pasanaykupaqrí?

⁷ ¿Pi soldadotaq kikinpa qolqenta pagasparaq, cuartelpiri servin? ¿Pi runataq uvas plantata plantaspa, chay uvas plantapa rurunta mana mikhunmanchú? ¿Pi runataq cuidasqan animalkunata ch'awashaspari, lechenta mana tomanmanchú?

⁸ Kaykunataqa manan runapa piensayniyman hinallachu rimashani; aswanqa saynan Bibliapi-pas escribisqa kashan.

⁹ Ichaqa Moisespa escribisqan leypin khayna escribisqa kashan: “Torowan saruchispa trigota eraspaqa, chay toropa simintaqa aman

senq'apankichu, saynapi mikhunanpaq”, nispa [Deuteronomio 25.4]. Saynata Dios nispanri, ¿torokunapi piensaspallanchu niran, icha noqanchismantawanchu nisharan?

¹⁰ Aswanmi Diospa obranpi llank'aqkunamanta Diosqa rimasharan. Chaymi chakra llank'aqpas, hinallataq erapi eraqpas, chay llank'asqanmanta cosechata cosechananpaqmi llank'an.

¹¹ Saynallataqmi noqaykuwanpas pasan. Noqaykuqa qankunamanmi Diosmanta allin willakuykunata willaraykiku, imaynan chakrapi llank'aspa mukhu tarpuq runa hina. Chayraykun noqaykupaqa kan derechoyku, qankunamanta huk recompensata hina, huk pagota imallatapas chashkinaykupaq, saynapi chaywan mantenekuspa, kawsanaykupaq.

¹² Ichaqa hukkunapas qankunamantaqa chashkishankun pagonkutaqa. Paykunamantapas aswan masraqmi noqaykupa derechoykuqa. Ichaqa manan noqaykuqa reclamaraykikuchu chay derechoykumantaqa. Aswanmi noqaykuqa, tukuy ima sasachakuykunata soportarayku, saynapi Diosmanta allin willakuykuna ama despreciasqa kananpaq.

¹³ Qankunapa yachasqaykichisman hinan templopi llank'aq runakunaqa Diosman ofrendasqa mikhunakunata mikhuspa kawsanku. Saynallataqmi templopa altarninpi llank'aqkunapas Diosman sacrificasqa ofrenda animalkunamanta mikhunku.

¹⁴ Saynallatataqmi Diospas kamachiran, pipas Diosmanta allin willakuykunata willakuqqa chay llank'asqanmanta mikhuspa kawsananpaq.

15 Ichaqa chay derechoytaqa manan noqaqa ni hayk'aqpas reclamaraykichishchu. Hinaspapas noqaqa, kay cartata qankunaman escribimuspayqa, manan imallatapas qowanaykichisraykuchu escribimushaykichis. Aswanmi noqaqa, pagota mana chashkillaspay wañuyta munayman, saynapi Jesucristopa apostolnin kashaspaypas, mana pagollayoq llank'asqayrayku ancha kusiona kanaypaq. Chaymi noqaqa anchata kusikuni, mana pagollayoq llank'asqayrayku.

16 Noqaqa manan alabakunaypaqchu Diosmanta allin willakuykunataqa willakuni. Aswanqa Diosmanta willakuymi noqapa deberniyqa, Dios kikin kamachiwasqanrayku. ¡Ay, imaynaraq kayman Diosmanta allin willakuykunata runakunaman mana willaqtiyqa!

17 Sichus noqapa munayniyman hinalla Diosmanta allin willakuykunata willakuyman chayqa, pagoytaqa chashkiymanmi. Ichaqa obligacionniymi, Diospa esclavon hina kasqayrayku, Diosmanta allin willakuykunata willakunaypaqqa, mana pagollayoq kashaspaypas.

18 Chayri, ¿imataq noqapa recompensa hina premioyri? Noqapa premioyqa mana pagoraykulla, Diosmanta allin willakuykunata runakunaman willasqaymi. Saynata ruwaspaymi noqaqa Diosmanta allin willakuykunata runakunaman willarani, pagota mana reclamaspallay, apóstol kasqayrayku pagawanankupaq derechoy kashaqtinpas.

19 Noqaqa manan ni pipa esclavonpashchu kani. Ichaqa huk esclavo hinan llapallan runakunata servishani, saynapi Jesucristomanta willaqtiy ashka runakuna paypi creespa salvasqa kanankupaq.

20 Chaymi noqaqa, Israel nacionniyoq llaqta-masiykunawan kaspayqa, paykunapa leyninkuman hina kawsani, saynapi paykunapas Jesucristopi creespanku, salvasqa kanankupaq. Saynallataqmi noqaqa, Moisespa escribisqan leykunata cumplinaypaq mana obligasqa kashaspaypas, paykunarayku chay leykunata cumplini, saynapi paykunapas Jesucristopi creespanku, salvasqa kanankupaq.

21 Noqaqa Moisespa escribisqan leykunamanta mana yachaq runakunawan kaspayqa, manapas leymanta yachashaymanchu hinan kawsani, saynapi paykunapas Jesucristopi creespa salvasqa kanankupaq. Ichaqa Diospa leyninkunataqa manan huk lawmanchu churarani; aswanmi chay leykunataqa kasukurani, Jesucristopa kamachisqanta kasukusqayrayku.

22 Saynallataqmi Jesucristopi pisi iñiyiyoq runakunawan kaspaypas, paykuna hina noqapas comportakurani, saynapi paykunapas Jesucristopi allinta iñispanku, salvasqa kanankupaq. Saynatan noqaqa pi runakunawan kaspaypas, paykuna hina comportakurani, saynapi wakillanpas Jesucristopi iñispanku, salvasqa kanankupaq.

23 Noqaqa chaykunatan ruwani, Diosmanta allin willakuykunata runakunaman willanayrayku, saynapi paykunapas Diospi

creeqtinku, noqapas premioyta Diosmanta chashkinaypaq.

²⁴ Qankunaqa allintan yachankichis, huk carrerapi correspaqa, llapallankun correnku, premiota chashkinankupaq. Ichaqa manan llapallankuchu premiotaqa gananku; aswanqa primer puntata chayaqllan premiontaqa chashkin. Saynatayá qankunapas kallpanchakuychis, Diosmanta premioykichista chashkinaykichispaq.

²⁵ Runakuna carrerapi correspa participankupaqqa, tukuy imatapas dejaspan allinta preparakunanku. Saynataqa preparakunku premiota ganankuraykun. Ichaqa chay premio chashkisqankuqa manan unay tiempotachu duran. Aswanqa noqanchismi ichaqa preparakushanchis, wiñaypaq duraq premiota chashkinanchispaq.

²⁶ Chayraykun noqapas chay carrerapi correghina correshani. Ichaqa manan yanqapaqchu correshani, aswanqa huk premiota chashkikunaypaqmi. Hinaspapas noqaqa manan huk peleapi illaqllata takaq runa hinachu peleashani.

²⁷ Aswanmi noqaqa kikiypa cuerpoytapas, takakushayman hina, allinta sitionpi churani, saynapi cuerpoyqa allin dominasqa kananpaq. Chaykunatan noqaqa ruwani, Diosmanta allin willakuykunata willakuq runa kashaspay, juicio p'unchawpi ama despreciasqa kanaypaq.

10

Idolokunata ama adoranamanta

¹ Wawq̄e panaykuna, qankunaqa yuyariy-chisyá ñawpaq tiempopi Israel nacionniyoq abuelonchiskunamanta. Paykunaqa phuyuq pakasqanmi “Puka Qochawan” sutichasqa lamar qochata chimpanku.

² Chaymi paykunaqa Moiseswan kushka phuyupa pachanta, hinallataq lamar qochanta pasasqankuraykun llapallanku bautizasqa hina karanku, (Moisespa qatikuqnin kanankupaq).

³ Hinaspapas paykunaqa, ch'inñeq lugarkunapi kashaspankun, llapallanku mikhuranku cielomanta Diospa qosqan mikhunata.

⁴ Saynallataqmi paykunaqa llapallanku tomaranku, rumi qaqamanta lloqsimuq unuta. Chay rumi qaqaga paykunawan riq Criston karan.

⁵ Ichaqa chay runakunaqa manan llapallankuchu Diospa munasqantaqa ruwaranku. Chayraykun chay mana kasukuq runakunaqa chay ch'inñeq desierto lugarkunapi wañuranku.

⁶ Tukuy chaykunan pasaran, noqanchispaq huk ejemplo kananpaq, saynapi noqanchispas paykuna hina mana allin ruwaykunata ama munapayasma ruwananchispaq.

⁷ Hinaspapas noqanchisqa amayá paykuna hinachu tukuy clase idolokunata adorasunchis. Chaykunamantan Bibliapiqa khayna escribisqa kashan: “Runakunan fiestata ruwaspanku mikhuranku, hinallataq tomaranku (mach'anankukama). Chaymantataq tusuq hatarispanku, aycha cuerponkuta kusichiranku. (Saynata ruwaspankun idolonkutaqa adoraranku)”, nispa.

⁸ Hinaspapas noqanchisqa amayá paykunamanta wakinninku hinachu waqllikuy millay huchakunata ruwasun. Chay waqllikuy huchakunata ruwasqankuraykun, chay runakunaqa huk p'unchawllapi ishkay chunka kinsayoq waranqa wañuranku.

⁹ Hinaspapas noqanchisqa amayá khaynatachu piensasun: “Diosqa manan castigawanqachu huchakunata ruwaqtiyqa”, nispachu. Saynatan ñawpaq tiempopi Israel nacionniyoq runakunapas piensaranku. Hinaspan Diosmanta burlakuspa kawsaranku. Chayraykun paykunaqa mach'aqwaypa picasqan ch'inñeq lugarpi wañuranku.

¹⁰ Hinaspapas noqanchisqa amayá Diospa contranpi quejakuspachu kawsasun. Saynatan chay ñawpaq runakunapas quejakuranku. Chayraykun paykunataqa wañuchiq ángel wañuchiran.

¹¹ Tukuy chaykunaqa pasaran, noqanchispaq huk ejemplo kananpaqmi. Hinaspapas chaykunaqa Bibliapin escribisqa karan, kay qepa tiempokunapi kawsaq runakunapaq huk advertencia hina kananpaq.

¹² Chayraykun niykichis, amayá pipas piensachunchu: “Noqaqa manan huchallikusaqchu”, nispaqa. Saynata piensaqaqa allintayá cuidakuchun huchaman ama urmananpaq.

¹³ Qankunamanqa llapallan runakunaman hinan, tukuy clase tentacionkuna, hinallataq pruebakuna ima hamusunkichis. Ichaqa Diosqa favorninchispin kashan. Chaymi payqa imapas prometewasqanchiskunataqa cumplinqapuni. Chayraykun Diosqa mana permitinqachu mana

soportanaykichis tentacionkuna qankunaman hamusunaykichistaqa. Aswanmi qankunataqa kikin Diospuni yanapasunkichis, ima tentacionkunatapas, hinallataq ima pruebakunatapas suportaspas, vencenaykichispaq. (Chaymi Dios yanapasuqtiykichis, ima tentaciontapas hinallataq ima pruebatapas qankunaqa suportayta atinkichis).

¹⁴ Chayraykuyá khuyasqay wawqe panaykuna, qankunaqa ama adoraychishchu ima clase idol-okunatapas.

¹⁵ Qankunaqa allin yachayniyoq runakunan kashankichis. Saynaqa kay nisqaykunapiyá allinta piensarispas, ruwayman churaychis.

¹⁶ Señorpa Santa Cenampi vasota hap'iyuspaqa, ¿manachu Diosman graciasta qoshanchis, pay bendecinanpaq? Saynallataq vasomanta tomaspanchispas, ¿acaso manachu Jesucristowanqa huklla kashanchis cruzpi wañuspa yawarninta ch'aqchusqanrayku? Saynallataq t'antata partispas mikhuspanchispas, ¿acaso manachu Jesucristowanqa huklla kashanchis cuerpona cruzpi ofrecesqanrayku?

¹⁷ T'antaqa ch'ullallan; noqanchismi ichaqa ashka kanchis. Chay huk t'antallamanta mikhusqanchismi yachachiwanchis, noqanchisqa huk runa hinalla kasqanchista.

¹⁸ Kay nisqaymanta astawan yachanapaqyá, Israel nacionniyoq runakunapa ruwasqanta qawarisun. Paykunaqa sacrificio ruwana altarpin animalta wañuchispanku, Diosman ofreceranku. Hinaspan chay sacrificasqa

animalpa aychanta llapallanku mikhuranku. Saynata mikhuspankun Dioswan huklla karanku.

¹⁹ Kay nisqaywanqa manan noqaqa nishaykichis, “Runakunaq ruwasqan tukuy clase idolokunaqa Dioskunan”, nispachu, nitaqmi “Idolokunaman animalkunata sacrificaspa haywayqa valorniyocmi”, nispachu.

²⁰ Aswanqa pipas idolokunaman sacrificiota ofrecespankuqa, demoniokunamanmi ofreceshanku, manan Diosmanchu. Chaymi noqaqa mana munanichu, demoniokunaman sacrificiota ofrecespa, demoniokunawan huklla kanaykichistaqa.

²¹ Chayraykun niykichis, qankunaqa Santa Cenapi Diospa vasonmanta tomaspaqa, amañayá idolokunaman ofrecesqa vasomantaqa tomaychishñachu. Saynallataq Santa Cenapi t'antata mikhuspapas, amaña demoniokunaman ofrecesqa mikhunataqa mikhuychishñachu.

²² Pipas demoniokunaman ofrecesqa mikhunata mikhuspaqa, Diostan phiñachishan. Hinaspapas noqanchisqa manan Diosmanta más kallpayoqchu kanchis.

Imatapas Diospaq hina ruwanamanta

²³ Qankunamanta wakinniykichismi ninku khaynata: “Noqaqa libren kani ima munasqaytapas ruwanaypaq”, nispanku. Arí, runaqa tukuy munasqantan ruwayta atinman. Ichaqa manan llapallan imapas ruwasqanchishchu allinninchispaq. Nitaqmi tukuy ima ruwasqanchishchu Diospi iñiqmasin chiskunatapas kallpanchan.

24 Chayraykuyá noqanchisqa ama noqallanchispichu piensasunchis. Aswanqa runamasinchispa allinninpiyá piensasunchis.

25 Qankunaqa mercadopi vendesqanku aychata rantispaqa, amayá tapuychishchu khaynataqa: “¿Kay aychari idolokunaman ofrecesqa aychachu icha manachú?” nispaqa. Aswanqa ama tapukulaspayá mikhuychis.

26 Chaymantan Bibliapiqa khayna escribisqa kashan: “Kay pachapas, hinallataq tukuy ima kay allpa pachapi kaqkunapas, Diospan”, nispa [*Salmos 24.1*].

27 Sichus qankuna aceptankichis, huk mana creyente runapa invitatusqaykichisman rinaykichispaq chayqa, ama tapuspaykichisyá mikhuychis ima mikhuna qosusqaykichistaspas.

28 Ichaqa sichus pipas nisunkichis khaynata: “Kay mikhunaqa idolokunaman ofrecesqan”, nispa, chayqa, amayá chay mikhunataqa mikhunkichishchu, mikhusqaykichiswan chay willasusqaykichis runata ama huchallichinaykichispaq, saynapi ñiyninpi ishkaspa chay idolokunata ama adoranapaq.

29 Kay nisqaywanqa manan qankunapa conciaykichismantachu rimashani, aswanqa Jesucristopi chayllaraq ñikuq runapa concienciamantan. Chayqa qankunaqa tapukuwaqchispashchá khaynata: “¿Imanaqtintaq noqari hukpa concienciamanta juzgasqa kayman?”

30 Noqaga Diosmanmi graciasta qoni ima mikhunata mikhunaypaqpas. Chayri, ¿imanaqtintaq Diosman graciasta qospa

mikhusqaymantari mana allinkunata rimaspa, criticawankumanrí?" nispa.

³¹ Noqan ichaqa niykichis, sichus mikhuspapas, tomaspapas, otaq imataña ruwaspapas, Dios abasqa kananpaqyá imatapas ruwaychis.

³² Hinaspapas qankunaqa, amayá ima ruwasqaykichiswanpas huchallichiychishchu Israel nacionniyoq runakunataqa, nitaq huk law nacionniyoq runakunatapas, nitaq Jesucristopi ñiq creyentekunatapas.

³³ Aswanqa noqa hinayá imata ruwaspapas ruwaychis. Noqaqa imataña ruwaspaypas, llapallanpa allinninpaqmi imatapas ruwani. Hinaspapas noqaqa manan kikiypa allinnillaypaqchu imatapas ruwani. Aswanqa llapallan runakunapa allinnintan mashkani, saynapi paykunapas Jesucristopi creespa, salvasqa kanankupaq.

11

Creyentekuna huñunakuqtinku imaynatas warmikuna kanankumanta

¹ Qankunaqa noqapa ejemplo qosqayman hina kawsaychis, imaynan noqapas Jesucristopa ejemplo qowasqanman hina kawsani, chay hinata.

² Noqaqa anchatapunin qankunataqa agradecikuykichis, tukuy imapi yuyariwasqaykichismanta, hinallataq yachachisqaykunatapas mana qonqaspa kasukusqaykichisrayku.

³ Wawqe panaykuna, noqaqa kay yachanaykichistan munani: warmikunaqa qosankutan kasukunanku; qarikunañataqmi Jesucristota kasukunanku, imaynan Jesucristopas Diosta kasukun chay hinata.

4 Saynallataqmi niykichis, creyentekuna huñunakuqtinku sichus pi qaripas Diosmanta mañakunman otaq Diospa partenmantapas willakunman, sombreroontapas otaq chukuntapas mana orqokuspa chayqa, manan Jesucristotaqa respetashanchu.

5 Ichaqa sichus pi warmipas umanta mana tapakuspa, Diosmanta mañakun otaq Diospa partenmanta willakunman chayqa, qosantan mana respetashanchu. Sichus chay warmi saynata ruwaspaqa, chukchan rutusqapas kashanman hinan kashan. *[Nota: Ñawpaq tiempokunapin Israel nacionniyoq warmikunaqa umankuta tapakuranku. Saynataqa tapakuranku qariwan manaraq ni hayk'aqqas puñuq sipaskunan Génesis 24.65, hinallataq casada warmikunapas hukwan mana waqllikuspa, qosankuta respetaqkunan].*

6 Sichus huk warmi umanta mana tapakuyta munaspaqa, aswanyá llapallan chukchanta rutuchikuchun. Ichaqa sichus chukchan rutuchikuyta p'enqakuspaqa, aswanyá umanta tapakuchun.

7 Saynallataqmi niykichis, qariqa amayá ni imawanpas umantaqa tapakuchunchu. Payqa Diospa rikch'ayninmanmi unanchasqa karan, paywan Dios kusikunanpaq. Warmitañataqmi Diosqa unancharan, warminwan qosan kusikunanpaq.

8 Chayqa saynan karan. Diosmi qaritaqa primerta unancharan. Ichaqa warmitañataqmi qaripa waqtanmanta unancharan.

9 Hinaspapas Diosqa manan qaritaqa unancharan, warmi sapallan kasqanraykuchu. Aswanmi Diosqa warmita unancharan, qari sapallan kasqanrayku.

10 Chayraykun warmiqa umanta tapakunan, saynapi qosan respetasqanta, runakunamanpas hinallataq angelkunamanpas rikuchikunanpaq.

11 Ichaqa Jesucristopi creeqkunaqa, warmikunapas hinallataq qarikunapas, Diospa munasqanman hinan, ima ruwaypipas yanapanakuspa kawsananku. (Ichaqa sichus qarillata otaq warmillata Dios unancharanman karan chayqa, manan kay pachapi runakunaqa miranmanchu karan).

12 Kay nisqayqa cheqaqpunin: Diosmi primer kaq qaritaqa ruwaran. Chay qarimantañataqmi warmita ruwaran. Hinaqtinmi chay tiempomantapacha qarikunaqa warmimanta nacemunku. Saynan warmipas hinallataq qaripas Diospa unanchasqan kanku.

13 Saynaqa qankunayá piensarispa decidiychis kayta, ¿allinchi kanman huk warmi umanta mana tapakuspa Diosmanta mañakunanpaq?

14 Kay llaqtapi, costumbrenchisman hinaqa, ancha p'enqaymi huk qari, warmi hina chukchanta wiñachikuqtinqa.

15 Ichaqa ancha sumaqmi warmikuna chukchanta wiñachikuqtinqa. Diosmi paykunamanqa hatun chukchata qoran, umankuta tapakunankupaq.

16 Kay nisqaykunan noqanchispa costumbrenchisqa, hinallataq Jesucristopi creeq llapallan

hermanokunapapas. Saynaqa amayá ni pipas kaykunamantaqa discutichunchu.

Santa Cenapi mana allinkuna ruwasqanku-manta

¹⁷ Qankunaqa huñunakusqaykichispin mana allinkunata ruwashankichis, aswan allin kaqkunata ruwanaykichismantaqa. Chaymi kay cartata qankunaman escribimuspayqa mana alabaykichismanchu.

¹⁸ Noqa Pablon qankunamanta uyarini kaykunata: qankunaqa Diosta alabaykichispaq huñunakuspaykichisqa, manas allintachu apanakushankichis. Aswansi t'aqanakuspa dividinakushankichis. Kaykuna uyarisqaytaqa, wakintan creeni, chaykunaqa cheqaqpunin kasqanta.

¹⁹ Chay problemakunaqa qankuna ukhupiqa pasananpunin, saynapi pikunachus cheqaqtapuni Jesucristopi creenku chayta reqsinanchispaq.

²⁰ Qankuna huñunakuspaykichisqa, manan Señor Jesucristopa yachachisqanman hinachu Santa Cenataqa mikhushankichis.

²¹ Aswanqa mana suyanakuspallan sapankamaykichis mikhushankichis. Chaymi wakinniykichisqa yarqasqa qepanku; wakinñataq mach'anankukama tomanku.

²² Qankunapari, ¿manachu kan wasiykichis, chaypi mikhumunaykichispaq, hinallataq tomamunaykichispaqpas? Señor Jesucristopa Santa Cenanta celebraspaykichis, mana suyanakuspa mikhushaykichisqa, manan allinchi. Señorpa Cenapi chaykunata ruwaspaqa, Jesucristopi

creeqkunatan mana respetashankichishchu. Hinaspapas wakchakunatan p'enqayman churashankichis. Chaykunata Señorpa Cenampi ruwasqaykichismantaqa, manan noqaqa alabaykichismanchu.

Señorpa Santa Cenamanta

(Mat 26.26-29; Mar 14.22-25; Luc 22.14-20)

²³ Noqaqa kay yachachisqaytaqa kikin Señor Jesucristomantan chashkirani. Chaytan qankunamanqa kunan yachachimushaykichis: Wañunanpaq traicionasqa kasqan tutan, Señor Jesusqa t'antata hap'iyuran.

²⁴ Hinaspan Diosman graciasta qoruspa, chay t'antata partiyuspa, khaynata niran: “Kay t'antaqa noqapa cuerpoymi. Kay cuerpoytan huchaykichismanta salvaraypaq entregasaq. Saynaqa kay t'antata sapa kutin mikhuspaqa, noqamantayá yuyariwaychis”, nispa.

²⁵ Saynallataqmi cenayta tukuruspan, Jesusqa vasopi vinota oqarisa, khaynata niran: “Kay vasopi vinoqa yawarniyimi. Kaywanmi huk mosoq pactota ruwani. Saynaqa sapa kutin kay vasomanta tomaspaqa, noqamantayá yuyariwan-kichis”, nispa.

²⁶ Chaymi sapa kutin kay t'antata mikhuspaykichisqa, hinallataq kay vinotapas tomaspaykichisqa, Señor Jesucristopa wañusqanmantan willakushankichis, asta paypa kutimunan p'unchawkama.

Señorpa Santa Cenampi imayna participananta

27 Sichus pipas chay t'antata mikhunman, hinalataq chay vasopi vinotapas tomanman, Diospa kamachisqankunata mana kasukuspa chayqa, Jesucristopa wañusqanmantapas burlakushanman hinan. Hinaspapas Jesucristopa cuerponpa, hinallataq yawarninpa contranpin huchallikushan.

28 Chayraykun chay t'antata manaraq mikhushaspa, hinallataq chay vinotapas manaraq tomashaspa, sapankamaykichis sonqoykichista allinta tapuyukunaykichis.

29 Ichaqa Diosmi castiganqa pipas Jesucristopa wañusqanmanta burlakuspa, chay t'antata mikhuq, hinallataq chay vinotapas tomaq runakunataqa.

30 Saynata burlakuspa participasqaykichis-raykun, qankuna ukhumanta wakinniykichisqa mana kallpayoq débil kashankichis; wakintaq onqosqa kashanku; wakinñataq ña wañurunku imaña.

31 Sichus noqanchis, Santa Cenapi participananchispaq, sonqonchispi allinta yuyaymanarisun chayqa, manan juzgasqachu kasunchis.

32 (Ichaqa sonqonchista mana tapuyukuspa Santa Cenapi participasunchis chayqa), Diosmi juzgaspa castigawasunchis. Payqa castigawasunchis allin ñanman kutirichiwanchispaqmi, saynapi Señor Jesucristopi mana iñiq runakunatawan kushkata wiñay ñak'ariyman ama sentenciawananchispaq.

33 Saynaqa wawqe panaykuna, Santa Cenapi participanaykichispaq huñunakuspaqa, llapallaykichis huñunakunaykichiskama suyanakuychis.

³⁴ Sichus pipas yarqasqa kashan chayqa, wasinpiyá mikhumuchun, saynapi mal comportakusqaykichismanta Dios ama castigasunaykichispaq. Noqa qankunaman visitaq hamuqtiyñan, wakin asuntokunataqa tratasun.

12

Santo Espíritu tukuy clase oficiokuna qowasqanchismanta

¹ Wawqe panaykuna, Diosta servinapaq Santo Espíritu tukuy clase oficiokuna qowasqanchismantan, allinta entiendenaykichista munani.

² Qankunaqa yachankichismi, Jesucristopi manaraq creeshaspaykichisqa, mana rimaq tukuy clase idolokunata adoraspan, ñawsa runakuna hina purirankichis.

³ Chaymi kunanqa munani yachanaykichista, Santo Espíritu huk runata rimachiqtinga, chay runaqa Jesustaqa manan maldecinmanchu. Sichus Santo Espíritu rimachiqtinga, chay runaqa khaynatan ninqa: “Jesusqa noqapa Señorniyimi”, nispa.

⁴ Kunanmi nisqaykichis, Diosta servinapaq Santo Espiritupa qosqan oficiokunaqa ashka clasen. Ichaqa chay oficiokunaqa llapallanmi Santo Espiritupa qosqan.

⁵ Chay oficiokuna chashkisqanchiswanmi llapallan creyentekunaqa ashka formapi Señor Jesucristotaqa servisunman. Ichaqa chay servisqanchis Señorqa ch'ullallan.

⁶ Saynallataqmi, noqanchisqa tukuy imaymanakunata ruwaspan Diostaqa

servisunman. Ichaqa chay servisqanchis Diosqa ch'ullallan. Paymi tukuy clase oficiokunata sapankamanchisman qowanchis, chay oficiokunawan payta allinta servinanchispaq.

⁷ Chaymi niykichis, Santo Espirituqa sapankamanchistan yanapawanchis, tukuy clase oficiokunata ruwananchispaq, chay oficiokunawan llapallanchis yanapanakuspa, allinta kawsananchispaq.

⁸ Diosta servinapaqmi Santo Espirituqa wak-inman qowanchis, yachaywan parlanapaq ofi-ciota; wakinmantaq qowanchis, ancha yachay-wan yachachinapaq oficiota;

⁹ wakinmantaq qowanchis, Diospi ancha allinta iñinapaq oficiota; wakinmantaq qowanchis, on-qosqakunata sanoyachinapaq oficiota;

¹⁰ wakinmantaq qowanchis, milagrokunata ruwanapaq oficiota; wakinmantaq qowanchis, Diospa partenmanta rimanapaq oficiota; wakinmantaq qowanchis, runakuna mana allin espirituyoqchus icha Santo Espirituyoqchus kasqanta reqsinapaq oficiota; wakinmantaq qowanchis, mana yachasqanchis rimaykunapi rimanapaq oficiota; wakinmanñataqmi qowanchis, mana yachasqanchis rimaykunapi rimaqankuta entiendechinanchispaq oficiota.

¹¹ Diosta servinapaq kay ashka clase oficioku-nataqa kikin Santo Espiritun, munasqanman hina, Jesucristopi creeq sapankama creyenteku-naman qowanchis.

Llapachallanchis huk cuerpo hinalla kasqan-chismanta

¹² Huk runapa cuerponqa ashka parteyoqkunan. Ichaqa ashka parteyoqkuna kashaspanpas, chay cuerpoqa ch'ullallan. Saynallataqmi Señor Jesucristopa iglesianpipas ashka creyentekuna kashaspanchispas, huk cuerpo hinalla kashanchis, Jesucristopi creesqanchisrayku.

¹³ Chayraykun Israel nacionniyoq runakunapas, huk law nacionniyoq runakunapas, esclavo kaqkunapas, hinallataq libre kaqkunapas, Jesucristopi creesqanchisrayku, Santo Espirituwan llapallanchis bautizasqa karanchis, saynapi huk cuerpolla kananchispaq. Hinaspapas Diosqa kikin Santo Espirituntan sapankamanchisman qowaranchis.

¹⁴ Noqanchispa cuerponchisqa manan ch'ulla partellayoqchu kashan, aswanqa ashka parteyoqkunan.

¹⁵ Sichus chakinchis ninman: “Noqaqa manan makichu kani; chaymi noqaqa mana cuerpomanqa pertenecenichu”, nispa, chayri, ¿chayraykuchu chay chakinchisri cuerponchisman mana pertenecenman?

¹⁶ Saynallataq sichus ninrinchispas ninman: “Noqaqa manan ñawichu kani; chaymi noqaqa mana cuerpomanqa pertenecenichu”, nispa, chayri, ¿chayraykuchu chay ninrinchisri chay cuerponchisman mana pertenecenman?

¹⁷ Hinallataq sichus enteron cuerponchis ñawilla kanman karan chayqa, manachá ninrinchisqa kanmanchu uyarinapaqqa. Saynallataq sichus enteron cuerponchis ninrilla kanman karan chayqa, manachá kanmanchu senqanchisqa, mushkinapaqqa.

18 Ichaqa kikin Diosmi, munasqanman hina, llapallan partekunata cuerponchispiqa churaran.

19 Sichus cuerponchispi llapallan partekuna igualla kanman chayri, ¿imaynataq cuerponchisri kanman?

20 Chayraykun cuerponchisqa ashka partey-oqkuna kashaspanpas, huk cuerpolla.

21 Chaymi ñawinchisqa makinchistaqa mana ninmanchu: “Manan qantaqa necesitaykichu”, nispaqa. Nitaqmi umanchispas chakinchistaqa ninmanchu: “Manan qantaqa necesitaykichu”, nispaqa.

22 Aswanmi cuerponchispi más débil kaq partekunata noqanchisqa masta necesitanchis.

23 Saynallataqmi cuerponchispi mana ancha munasqanchis partekunata, hinallataq cuerponchispi pakasqa kaq partekunatapas, aswan allinta cuidaspa p'achachinchis.

24 Ichaqa cuerponchispi alayri kaq partekunatan mana allintachu cuidanchis. Chayqa saynan, Diosmi cuerponchistaqa ruwaran, saynapi mana valorniyog kaq partekunata aswan masta valoranapaq.

25 Diosmi cuerponchispi llapallan partekunataqa, ama divisisqa kananpaq, huk cuerpollapi churaran, saynapi chay partekunaqa huk cuerpo hinalla kaspas, yanapanakunankupaq.

26 Chayraykun niykichis, sichus cuerponchispi huknin parte imamantapas nanaqtinqa, wakin partekunapas sufrinkun. Saynallataqmi sichus cuerponchispi huknin parte imamantapas kusisqa kaqtinqa, llapallan wakin partekunapas anchata kusikunku.

²⁷ Saynallataqmi qankunapas, Jesucristopi creesqaykichisrayku, llapallaykichis huk cuerpo hinalla kankichis. Chayraykun qankunaqa llapallaykichis Jesucristopa cuerponman pertenecenkichis.

²⁸ Chaymi Diosqa iglesiapi servinankupaq sapankamaman oficiokunata qoran. Chaypaqmi primerta churaran apostolkunata, chaymantataq Diosmanta willakuq profetakunata, chaymantataq yachachiqkunata, chaymantataq milagro ruwaqkunata, chaymantataq onqosqakuna sanoyachiqkunata, chaymantataq imapipas yanapakuqkunata, chaymantataq liderkunata, chaymantataq mana yachasqanku rimaykunapi rimaqkunatawan ima.

²⁹ Chayraykun mana llapallankuchu apostolkuna kanku; nitaq llapallankuchu Diosmanta willakuq profetakuna kanku; nitaq llapallankuchu yachachiqkuna kanku; nitaq llapallankuchu milagrokuna ruwaqkuna kanku;

³⁰ nitaq llapallankuchu onqosqakunata sanoyachiqkuna kanku; nitaq llapallankuchu mana yachasqanku rimaykunapipas rimaqkuna kanku; nitaq llapallankuchu chay mana yachasqanku rimaykunapi rimaqkunata entiendeqkunapas kanku.

³¹ Chayraykun niykichis, Diosta servinaykichispaq Santo Espiritupa qosusqaykichis allin kaqnin oficiokunata chashkiy munasqaykichisqa allinmi.

Ichaga noqan, kay oficiokuna chashkiy munasqaykichismanta aswan más importante kaqta kunan yachachisqaykichis.

13

Cheqaq khuyakuymanta

¹ Sichus noqa runakunapa rimasqan ashka idiomakunata rimayman, hinallataq angelkunapa rimasqankunatawan rimayman, ichaqa manataq runamasiyta khuyakuymanchu chayqa, manan ni imapaqpas valenmanchu chay idiomakuna rimasqayqa. Aswanqa huk thanta lata hinan raqraqayman, otaq huk raqra campana hinan kayman.

² Sichus noqa, Diospa partenmanta rimayman, hinallataq Diospa tukuy secretonkunatapas yachayman, hinallataq kay pachapi tukuy yachaykunatapas yachayman, hinallataq iñiyniywan orqokunatapas sitionmanta huk lawman kuyurinanpaq kamachiyman, ichaqa manataq runamasiyta khuyakuymanchu chayqa, manan ni imapaqpas valenmanchu chaykuna ruwasqaypas nitaq yachasqaypas.

³ Saynallataq sichus noqa tukuy kaqniykunata wakchakunaman rakimuyman, paykunata yanapanaypaq, hinallataq cuerpoytapas entregayman ninawan k'anasqa kananpaq, ichaqa manataq runamasiykunata khuyakuymanchu chayqa, manan ni imapaqpas valenmanchu chaykuna ruwasqayqa.

⁴ Pipas cheqaqta khuyakuqqa tukuy ima ruwasqanpin ancha pacienciayoq, hinaspapas allin sumaq songoyoqmi. Cheqaqta khuyakuqqa manan envidiosochu; cheqaqta khuyakuqqa manan ni ima ruwasqanwanpas alabakunchu; cheqaqta khuyakuqqa manan paytukusqallañachu;

⁵ cheqaqta khuyakuqqa manan malcriadochu, nitaq kikillanpaqchu ni imatapas munan; cheqaqta khuyakuqqa manan imamantapas facillatachu sentikuspa phiñakun; cheqaqta khuyakuqqa manan yuyanñachu paypa contranpi ima mana allinkuna ruwasqankutapas;

⁶ cheqaqta khuyakuqqa runakunapa tukuy mana allinkuna ruwasqanwanqa manan kusikunchu; aswanqa allin cheqaq kaqkunamantan kusikun;

⁷ cheqaqta khuyakuqqa ancha pacienciawanmi soportan tukuy ima ñak'ariyta; cheqaqta khuyakuqqa tukuy allin kaqkunapin facilita creen. Cheqaqta khuyakuqqa mana ishkayaspán Diospi suyakun. Hinaspapas cheqaqta khuyakuqqa contranpi runakunapa tukuy ruwasqantapas pacienciawanmi soportan.

⁸ Chaymi cheqaq khuyakuyqa mana ni hayk'aqpas chinkanqachu. Ichaqa chayamunqan p'unchaw, Diosmanta profeciakunata amaña rimanankupaq, mana yachasqanku rimaykunata amaña rimanankupaq, hinallataq Diosmanta yachasqanku yachaykunapas manaña necesarioñachu kananpaq. Aswanmi chaykunaga tukukapunqa.

⁹ Kunanqa wakillantaraqmi Diosmanta yachachikuykunataqa yachanchis. Hinaspapas wakillantaraqmi runakunamanqa yachachishanchis.

¹⁰ Ichaqa Diosmanta yachachikuykunata llapallanta yacharuqtinchismi, kay pachapi wakillan yachasqanchisqa tukukapunqa.

¹¹ Noqaqa warmallaraq kashaspayqa, warma

hinan rimarani, entienderani, hinallataq piansaranipas. Kunanmi ichaqa, hatun runaña kaspay, manaña warma hinañachu imatapas ruwani.

¹² Saynallataqmi noqanchiswanpas pasan. Kunanqa manaraqmi allintachu Diostaqa reqsinchis; imaynan huk mana allin espejopi chinka-chinkallata rikukushanchis hinata, saynallataraqmi imakunatapas yachashanchis. Ichaqa Diosmanta cheqaq kaqta hinallataq lliwta entiendespanchismi, uyapurapas Dioswan kashasunman hina, allinta Diosmanta yachachikuykunata yachasunchis. Diostaqa manan allintaraqchu reqsinchis kunanqa. Ichaqa qepa tiempoman kikin Diosmanta cheqaq kaqkunata allinta yachaspañan, paytaqa allinta reqsisunchis, imaynan Diospas noqanchista reqsiwanchis chay hinata. *[Nota: Apóstol Pablopá tiempónpi espejokunaqa, fierromanta ruwasqan karan, manan kunan tiempopi k'anchorishaq espejokuna hinachu].*

¹³ Ichaqa wiñaypaq kaqkunaqa kaykunan: Diospi iñiy, Diospa prometesqankunapi pacienciawan suyakuy, hinallataq khuyakuy ima. Kay kinsantinmanta aswan más importante kaqqa, khuyakuymi.

14

Mana entiendena idiomakunapi rimaykunamanta

¹ Qankunaqa cheqaqtapuniyá tukuy songoykichiswan khuyanakuychis. Hinaspa mañakuychis, Santo Espiritupa qosqan oficiokuna chashkinaykichispaq. Ichaqa chay llapallan

oficiokunamanta aswan mastaqqa profetakunapa Diosmanta willakusqan oficiotayá mañakuychis.

² Pipas mana yachasqan rimaykunapi rimaqqa manan wakin runakuna entiendenanpaqchu riman. Aswanqa Diospa entiendenallanpaqmi riman. Chayraykun mana entiendena rimaykunapi rimaqtinkuqa, mana ni pipas entiendenchu, chay rimasqanqa pakasqa hina kasqanrayku.

³ Ichaqa Diospa nisqanta uyarispa willakuqqa runakuna entiendenanpaqmi riman, saynapi iñiyinkupi wiñanankupaq, kallpanchakunankupaq, hinallataq consuelasqa kanankupaq ima.

⁴ Pipas mana entiendena idiomakunapi rimaqqa, kikillanta kallpanchakunanpaqmi riman. Ichaqa Diospa nisqanta uyarispa willakuqñataqmi llapallan creyentekunata kallpanchananpaq riman.

⁵ Noqaqa munaymanmi chay mana entiendena idiomakunapi llapallaykichis rimanaykichista. Ichaqa aswan mastan noqaqa munayman, Diospa nisqanta runakunaman willanaykichista. Hinaspapas Diosmanta willakuyami aswan más importanteqa mana entiendena rimaykunapi rimaykunamantaqa. Ichaqa sichus pipas, chay mana entiendena idiomapi rimaq kaqtinqa, kananmi chay mana entiendena rimaykunata explicaspa entiendechiq, saynapi iglesiapi kaqkuna kallpanchasqa kanankupaq.

⁶ Saynaqa, wawqe panaykuna, kunanyá tapusqaykichis. Sichus qankunaman visitaq hamuspay, mana entiendena idiomakunapi rimapayaykichisman chayri, ¿imapaqtaq

servisunkichisman chay mana entiendena idiomakunapi rimasqayrí? Ichaqa saynata rimashaspay, manataq Diospa niwasqantachu willaykichisman, nitaq Diosmanta cheqaq kaqkunatachu willaykichisman, nitaq Diospa partenmantachu qankunaman willaykichisman, nitaq cheqaq kaqtachu yachachiykichisman chayqa, yanqapaqmi chay mana entiendena idiomakunapi rimasqayqa kanman.

⁷ Saynallataqmi pasan arpata otaq quenata tocaqtinkupas. Sichus chay arpatapas hinalataq chay quenatapas mana tononpichu tocanku chayqa, ¿imaynanpitaq yachasunman ima takitas tocashanku chaytari?

⁸ Sichus huk guerra qallarinanpaq, mana allintachu cornetata tocamunkuman chayri, ¿pitaq alistakunman guerrapi peleamunanpaqri?

⁹ Saynallataqmi qankunawanpas pasan. Sichus mana entiendena idiomakunapi rimaqtiykichisri, ¿pitaq qankunatari entiendesunkichisman? Manan ni pipas entiendesunkichismanchu; chay rimasqaykichisqa wayraq apananpaq hinan kanman.

¹⁰ Kay pachapiqa ashka clase idiomakunan kan. Ichaqa chay sapankama idiomakunata rimaqkunaqa entiendenakunkun.

¹¹ Ichaqa sichus noqa mana entiendeymanchu huk idiomapi rimapayawaqtinku chayqa, chay runapaqmi noqaqa huk extranjero runa hina kani. Saynallataqmi chay extranjero runapas noqapaqqa huk extranjero runa hina kanqa.

¹² Saynallataqmi qankunapas Santo Espiritupa qosusqaykichis oficiokunata astawan

munaspaykichisqa, aswanyá mashkaychis mayqen kaq oficiokunas iglesiata yanapanman wiñananpaq, chaykunata.

¹³ Chayraykun niykichis, pipas mana entiendena idiomakunapi rimaspaqa, Diosmantayá mañakuchun, atiyta Dios qonanpaq, saynapi chay rimasqanta allinta explicaspa entiendechinanpaq.

¹⁴ Ichaqa sichus noqa huk mana yachasqay idiomapi Diosman orakuymán chayqa, noqapa espiritullaymi mañakunman. Ichaqa manan noqaqa ni imatapas entiendeymanchu.

¹⁵ Sayna kaqtinri, ¿imatataq noqari ruwanay? Noqaqa espirituypi orakuspapas, hinallataq espirituypi takispapas, entiendespaymi orakunay, hinallataq takinaypas.

¹⁶ Ichaqa sichus mana entiendena idiomapi Diosman graciasta qonki chayri, ¿imaninkumantaq chay mañakusqaykita mana entiendeqkunari? Paykunaqa chay mañakusqaykita uyarispaqa, manan “Amén” ninkumanchu, mana entiendesqankurayku.

¹⁷ Saynata mana entiendena idiomakunapi orakuspa, Diosman gracias qosqaykiqa, allinmi kanman. Ichaqa chay mañakusqaykiqa manan kallpanchanchu uyarisuqniyki runataqa, pay mana entiendesqanrayku.

¹⁸ Hinaspapas noqa Pabloqa anchatan Diosman graciasta qoni, mana entiendena rimaykunapi qankunamantapas aswan mastaraq rimasqayrayku.

¹⁹ Ichaqa iglesiapi kaspayqa, pishqa entiendena palabrallatan rimayta munani, saynapi llapal-

lanku allinta entiendewanankupaq, aswan mana pipas entiendesqan chunka waranqa palabrakunata huk mana entiendena idiomapi rimashanay-mantaqa.

²⁰ Saynaqa wawqe panaykuna, qankunaqa warmachakuna hinayá inocente kaychis, huchakunata ama ruwanaykichispaq. Ichaqa amataqyá warmachakuna hinañachu piensaychisqa. Aswanqa yachayniyoq hatun runakuna hinayá allinta piensaychis.

²¹ Chaykunamantan Diosqa Bibliapi khaynata nishan:

“Kay llaqtapi runakunatan rimapayasaq

mana pipa yachasqan idiomakunapi,

huk law nacionniyoq runakunapa rimasqan rimaykunapi.

Ichaqa saynata rimapayashaqtiypas, manan paykunaqa kasuwanqakuchu”, nispa [Isaías 28.11-12].

²² Chayraykun niykichis, mana entiendena idiomakunapi rimayqa Diospi mana creeq runakunapaqmi huk señal hina karan; manan Diospi creeq runakunapaqchu. Ichaqa Diosmanta hamuq willakuykunañataqmi Diospi creeq runakunapaq karan; manan Diospi mana creeq runakunapaqchu.

²³ Sichus iglesiapi huñunasqa kashaspaykichis, mana entiendena idiomakunapi llapallaykichis rimayta qallariwaqchis, hinaqtintaq chay ratopi haykumunkuman chay rimasqaykichista mana entiendeq, hinallataq Jesucristopipas mana creeq

runakuna, chayri, ¿ima nispataq nisunkichisman? Chay runakunaqa piensanqakun locoyasqa kanaykichispaq.

²⁴ Ichaqa sichus Diosmanta llapallaykichis willakunkichis entiendena idiomapi chayqa, Diospi mana creeq runakunaqa cuentatan qokunqaku huchayoq kasqankuta.

²⁵ Hinaspan chay runakunaqa sonqonkupi tukuy huchankuta reconocekuspanku, Diospa ñawpaqninpi qonqorikuspa, Diosta adoranqaku. Saynapin paykunapas yachanqaku Diosqa qankunawan cheqaqtapuni kasqanta.

Culto ruwasqanchispi orden kananmanta

²⁶ Wawqce panaykuna, huñunakuspa cultota ruwaspaykichisqa, Diosmanta oficiokunata chashkisqaykichisman hinayá, hukniykichis takita takichiyichis, hukniykichistaq yachachiyichis, hukniykichistaq Diosmanta chashkisqaykichis willakuykunata willakuyichis, hukniykichistaq mana yachasqaykichis idiomakunapi rimaychis, hukniykichistaq chay mana entiendesqaykichis idiomakunapi rimasqankuta explicaychis. Ichaqa kaykunataqa ruwaychis, Jesucristopi iñiqkuna llapallanku kallpanchasqa kanankupaqyá.

²⁷ Sichus qankuna ukhumanta pipas mana entiendena idiomakunapi rimanman chayqa, huk-hukllamanta rimachunku, ishkay otaq kinsa imalla. Hinaspapas sapankamanku rimachunku turnonpi suyanakuspanku. Saynallataq sapankamanku turnopi rimaqkunapaqqa,

kananmi huk explicaq, saynapi llapallankuman entiendechinanpaq.

²⁸ Sichus pipas chay mana entiendena idiomakunata, mana entiendeq kaqtinga, chay mana entiendena idiomakunapi rimaqqa upallalla kachun. Saynapi upallalla kaspas, payllapaq hinallataq Diosllapaq sonqon ukhupi rimachun.

²⁹ Saynallataq sichus ishkey otaq kinsa runakunalla, Diospa partenmantapas rimachunku. Wakintaq allintachus icha mana allintachus rimamushan chayta, allinta examinachunku.

³⁰ Ichaqa sichus chaypi tiyaqkunamanta huknin kaq uyariq runa Diosmanta chashkinman yachachikuyta chayqa, chay primerta rimaqya upallachun; hinaspa kay qepa kaqman campota qochun, rimananpaq.

³¹ Saynata turnonpi rimaqtinkun, llapallankupaq oportunidad kanqa, saynapi llapallanku uyariqkuna, Diosmanta allin yachachikuykunata allinta yachaspanku, kusiqa kanankupaq.

³² Hinaspapas Diospa partenmanta willakuq runaqa yachananmi hayk'aq rimananta, hinallataq hayk'aq upallanantapas.

³³ Ichaqa manan Diosmanqa gustanchu, cultopi ch'aqwa ruwaykuna, hinallataq desordenpi cultota ruwaypas. Aswanmi Diosmanqa gustan hawkalla hinallataq ordenpi cultota ruwasqanchis.

Llapallan creyentekunapa costumbrenchisman hinayá,

³⁴ warmikunaqa cultopi respetoyoq kachunku; hinallataq upallalla ima kachunku. Hinaspapas

Moisespa escribisqan leypi nisqanman hinayá, aswan kasukuqkuna kachunku.

³⁵ Sichus warmikuna imamantapas yachayta munaspaqa, qosankutayá wasinkupiña tapuchunku. Cultopi huk warmi discutispa rimaqtinqa, millay p'enqaymi rikukun.

³⁶ Qankunaqa yuyariychisyá, manan Diospa palabranqa qankunawanchu qallariran. Hinas-papas manan qankunallachu Diospa palabran-taqa chashkirankichispas.

³⁷ Sichus pipas Diosmanta willakuq profeta kananpaq piensakunman, otaq Santo Espiritu-manta ima oficiotapas chashkisqanpi seguro kan-man chayqa, kay escribimusqaytan reconocenqa, cheqaqtapuni Diospa kamachisqan kasqanta.

³⁸ Ichaqa sichus kay kamachikuykunata mana reconoceyta munanqachu chayqa, paypas manal-lataqmi reconocesqachu kanqa.

³⁹ Saynaqa wawqe panaykuna, aswanyá qankunaqa profetapa Diosmanta willakusqan oficiota aswan masta munaychis, saynapi runakunaman yachachinaykichispaq. Ichaqa amataq hark'akuychishchu, chay mana entiendena idiomakunapi rimanankutaqa.

⁴⁰ Ichaqa (cultopipas otaq maypi huñunakusqaykichispipas) tukuy ruwasqay-kichistaqa respetowan hinallataq ordenpiyá ruwaychis.

15

Jesucristopa kawsarinpusqanmanta

¹ Wawqe panaykuna, qankunaqa yuyariychisyá, Diosmanta allin willakuykunata qankunaman willasqayta. Chay willasqaypin qankunaqa creerankichis. Chayraykun qankunaqa Diosta kasukuspa, qaqa hina allinta sayashankichis, Diospi confiasqaykichisrayku.

² Sichus chay allin willakuypi creespa, Diospi allinta confiankichis chayqa, salvasqan kankichis. Ichaqa sichus mana cheqaqtachu confiankichis chayqa, Jesucristopi creesqaykichisqa yanqapapmi kanqa.

³ Noqaqa ñawpaqmantaraq Diospa yachachiwasqantan, qankunaman yachachiraykichis. Chay yachachiwasqanqa kaymi: Señorninchis Jesucristoqa, Bibliapi nisqanman hinan, rantinchispi huchanchiskunamanta perdonawananchispaq cruzpi wañuran.

⁴ Hinaspapas Bibliapi nisqanman hinan, Jesucristoqa p'ampasqa karan. Ichaqa kinsa p'unchawmantan kawsarinpuran.

⁵ Hinaspan Señorninchis Jesucristoqa primerta Pedroman rikhuriran, chaymantañataq chunka ish kayniyoq apostolninkunaman ima.

⁶ Chaymantapas Jesucristoqa rikhurillarrantaqmi pishqa pachaq más creyentekunamanpas. Chay rikuy runakunamantan ashkaraq kunankamapas kawsashanku, ichaqa wakinñataqmi ña wañurapunkuña.

⁷ Chaymantapas Jesucristoqa rikhurillarrantaqmi Jacoboman, hinallataq llapallan apostolninkunamanpas.

⁸ Chaymantañataqmi noqa Pablomanpas ultimotaña Jesucristoqa rikhurillawarrantaq, mana tiem-

ponpi nacesqa wawaman hina.

⁹ Chayraykun noqaqa apostolkunamanta menos importante kani. Chaymi noqaqa “apóstol” niwanankutapas mana merecenichu, ñawpaqta manaraq apóstol kashaspay, Jesucristopi creeq runakunata qatikachaspa, ñak'arichisqayrayku.

¹⁰ Ichaqa sayna kashaqtiypas, Diosmi khuyapayawaspa, apóstol kanaypaq akllakuwaran; chayraykun noqaqa apóstol kani. Diosqa manan yanqapaqchu noqataqa akllawaran, aswanqa atiy qowasqanwan llank'anaypaqmi. Chayraykun noqaqa wakin apostolkunamantapas aswan masta llank'arani Diosmanta willakuspa. Saynataqa llank'arani, manan kkillaymantachu, nitaq kikiypa kallpallaywanchu; aswanqa kikin Diospunin atiyinwan noqantakama tukuy imatapas ruwaran.

¹¹ Chayraykun mana importanchu, noqachus icha apostolmasiykunachus masta llank'asqaykuqa. Aswanqa Diosmanta allin willakuykunata willaqtikyku, Jesucristopi qankuna creesqaykichismi aswan más importanteqa.

Wañuqkunapa kawsarimunamanta

¹² Noqaykuqa Diosmanta kay allin willakuytan willakuyku khaynata: “Diosqa Jesucristotan wañusqanmanta kawsarichimuran”, nispa. Chayri, ¿imanaqtintaq wakinniychisri ninkichis “wañusqa runakunaqa manan kawsarimunqachu”, nisparí?

13 Sichus wañusqakuna mana kawsarimunmanchu chayqa, ¿Jesucristopas manachá kawsarimunmanchu karan?

14 Sichus Jesucristo mana kawsarinpunmanchu karan chayqa, Diosmanta kay allin willakuykunata willasqaykupas, hinallataq Jesucristopi iñisqaykichispas, manachá ni imapaqpas valenmanchu.

15 Sichus wañuqkunapa kawsarimunan mana cheqaqchu kanman chayqa, noqaykuqa llullakuspachá Diosmanta willakushaykuman. Ichaqa noqaykuqa llapallan runakunamanmi willarayku khaynata: “Kikin Diosmi Jesucristotaqa wañusqa kasqanmanta kawsarichimuran”, nispayku.

16 Ichaqa, sichus wañuqkuna cheqaqtapuni mana kawsarimunmanchu chayqa, manachá Jesucristopas wañusqanmantaqa kawsarimunmanchu karan.

17 Ichaqa, sichus qankunamanta wakin-niykichispa piensasqanman hina, Jesucristo mana kawsarimurancho chayqa, manachá ni imapaqpas valenmanchu paypi iñisqaykichisqa; chayraykun qankunaqa huchallapiraq kashankichis.

18 Hinallataq sichus Jesucristo mana kawsarimunmanchu karan chayqa, Jesucristopi creespa wañuqkunapas manachá salvasqachu kankuman.

19 Sichus Jesucristopi creesqanchis kay pachapi kawsanallanchispaq valenman chayqa, Jesucristopi mana creeq runakunapas burlakuspankun ninkuman khaynata: “¡Kakalláw! kay runakunaqa Jesucristopin yanqa iñiranku”,

nispanku.

20 Ichaqa manan saynachu chayqa. ¡Jesucristoqa wañusqanmantan kawsarimuran! Chaymi Jesucristoqa wañuqkunamanta primerta kawsarimuq. Chayraykun llapallan wañuqkunapas kawsarimunqaku.

21 Runakunaqa, ch'ulla runalla huchalikusqanraykun, llapallanku wañuyta tarinku. Saynallataqmi huk ch'ulla runalla kawsarimusqanrayku, llapallan runakunapas kawsarimunqaku.

22 Ichaqa imaynan huchata ruwaspa Adanpas wañuran, saynallataqmi llapallan runakunapas wañunku, Adanmantapacha huchayoq kasqankurayku. Saynallataqmi llapallan wañuqkunapas kawsarimunqaku (Jesucristo kay pachaman kutimuqtin).

23 Ichaqa sapankaman ordenpi kawsarimunqaku. Primertaqa Jesucriston kawsarimuran. Chaymantan ichaqa, Jesucristo cielomanta kutimuqtin, paypi creespa wañuqkuna kawsarimunqaku.

24 Chaymantan ichaqa kay pacha tukukunqa. Chay p'unchawmi Señor Jesucristoqa llapallan autoridadkunata, hinallataq diablopa hinallataq demoniokunapa tukuy atiyinkuta mana imaman tukuchinqa. Chaymantañataqmi ichaqa, Jesucristoqa Dios Taytanman tukuy imata entreganqa gobiernanapaq.

25 Jesucristoqa gobiernanqa, llapallan enemigonkunata vencenankaman.

26 Chay enemigonkunamanta, Jesucristopa último kaq enemigonqa wañuyti. Chay

wañuytapas Jesucristoqa vencenqan.

²⁷ Chaykunamantan Bibliapiipas khaynata nishan: “Dios Taytaqa Jesucristopa makinmanmi llapallan kaqkunata churaran, gobiernaspa vencenanpaq”, nispa. Chay “llapallanta” ninanqa manan Dios Taytanmantachu rimashan. Aswanqa Diospa llapallan unanchasqankuna Jesucristopa makinman churasqanmantan rimashan.

²⁸ Llapallan tukuy imapas Jesucristopa makinpiña kashaqtinmi, kikin Jesucristopuni, Diospa Wawan kaspa, Diospa gobiernasqanman sujetakunqa, saynapi kikin Dios Taytapuni tukuy imata gobiernananpaq.

²⁹ Kunan tapusqaykichis, wakin runaqa manan wañuqkunapa kawsarimunapiqa creenkichu, chayri, ¿imanaqtintaq wañusqa runakunapa sutinpiri bautizachikushankú? Chay ruwasqankuqa manan valenchu.

³⁰ Sichus wañusqakuna mana kawsarimunkumanchu chayri, ¿imapaqtaq noqaykuri vidaykuta wañuyta patanman churasparaq, Diosmanta willakushaykú?

³¹ Wawqce panaykuna, noqaqa sapa p'unchawmi wañuchiwanankumanta ancha peligropi kashani. Ichaqa chaykunaña pasawaqtinpas, noqaqa Jesucristopi qankuna creesqaykichiswanmi anchata kusikuni.

³² Éfeso llaqtapi runakunaqa phiña animalkuna hinaraqmi karanku. Paykunawanmi noqaqa maqanakuq hinaraq parlarani. Ichaqa sichus wañusqakuna mana cheqaqtachu kawsarimunan chayri, ¿imatataq noqari ganayman

Diosmanta allin willakuykunata defiendespayrí? Aswanchá wakin runakunapa nisqanman hina, khaynata nisunchisman: “Paqarinmi wañusunchis. Chayraykuyá kawsashasparaq mikhukusunchis, tomakusunchis”, nispanchis [*Isaías 22.13*].

³³ Saynaqa amayá qankunaqa en-gañachikuychishchu sayna rimaqkunawanqa. Pipas mana allin amigokunawan juntakuqqa, chay mana allin amigonpa ruwasqanta ruwaspan maleakunqa.

³⁴ Aswanyá qankunaqa cheqaqtapuni yuyayniykichisman kutiriychis; hinaspa amaña huchallikuychishñachu. Ichaqa wakinniykichismi manaraq cheqaqtachu Diostaqa reqsishankichis. Chaymi kaykunataqa nishaykichis, kaykunata uyarispa, qankuna p'enqarikunaykichispaq.

Wañusqa runakuna imayna cuerpoyoq kawsarimunamanta

³⁵ Ichaqa pipas tapuwanmanpashchá khaynata: ¿Imaynatataq wañusqa runakunari kawsarimunqakú? Otaq ¿Imayna cuerpoyoqtaq kawsarimunqakurí? nispa.

³⁶ Chayqa huk sonso runapa yanqa tapukuynin hinamá. Huk mukhuqa allpaman haykuspanmi, primertaqa wañunan. Chaymantañan chay mukhuqa wiñamun, saynapi huk mosoq planta kananpaq.

³⁷ Sichus trigo mukhuta otaq ima mukhutaña tarpuqtinchispas, manan chay mukhuchu

wiñamun, aswanqa huk mosoq plantañan wiñamun chay mukhumanta.

³⁸ Chay wiñamuq plantamanqa Diosmi huk formata qon, paypa munasqanman hina. Ichaqa chay plantaqa manan tarpusqa mukhuwanqa iguallachu.

³⁹ Saynallataqmi pasan llapallan kawsaqkunapa cuerponwanpas. Runakunapa cuerponqa huk forman, animalkunapa cuerponpas huk forman, phawaq animalkunapa cuerponpas huk forman; saynallataqmi challwakunapa cuerponpas huk forma. Llapallan chay cuerpokunaqa manan igualchu kanku; aswanqa sapankaman huk clase kanku.

⁴⁰ Saynallataqmi hanaq pachapi kawsaqkunapas, hinallataq kay pachapi kawsaqkunapas sapankamanku huk clase cuerpoyoq kanku. Ichaqa hanaq pachapi kawsaqkunaqa huk clase sumaq cuerpoyoqmi kanku. Saynallataqmi kay pachapi kawsaqkunapas huk clase sumaq cuerpoyoq kanku. Ichaqa manan iguallachu kanku.

⁴¹ Saynallataqmi intipa k'anchasqanpas, hinallataq killapa k'anchasqanpas mana iguallachu kanku. Saynallataqmi qoyllurkunapas sapankamanku, mana iguallatachu k'anchanku; aswanmi sapankama qoyllurkunaqa hukniraqta k'anchanku.

⁴² Saynallataqmi pasanqa wañusqa runakuna kawsarimuqtinpas. P'ampasqanku cuerpoqa ismuspan tukukun. Ichaqa chay cuerpo kawsarimuspanmi, manaña wañunqañachu, nitaq ismunqañachu; aswanqa wiñaypaqmi kawsanqa.

⁴³ Pipas wañuqtinqa chay cuerpontan p'ampanku. Hinaspan chay p'ampasqanku cuerpoqa ismuspa millayman tukupun. Ichaqa chay wañusqa runata Dios kawsarichimuqtinqa, sumaq k'ancharishaq cuerpoyoqmi kawsarimunqa. Hinaspapas chay kawsarimuq cuerpoqa manañan debilñachu kanqa; aswanqa wiñaypaqmi kawsanqa.

⁴⁴ Runa wañuqtinqa aycha cuerpontan p'ampanku. Ichaqa chay runa kawsarimuspanqa, mana hayk'aq wañuq cuerpoyoqñan kawsarimunqa. Ichaqa kanmi aycha cuerpokuna, hinallataq cielopi kawsaq espíritu cuerpokunapas.

⁴⁵ Bibliapiqa khayna escribisqan kashan: “Diosmi kay pachapi primerta Adanta unancharan. Paymi primer kaq runa karan. Hinaspan Diosqa chay Adanman kawsay vidata qoran”, nispa. Ichaqa qepa kaq Adañataqmi, Jesucristo. Paypa Santo Espiritunmi cheqaq kawsayta qowanchis.

⁴⁶ Chayraykun niykichis, primertaqa aycha cuerpon ruwasqa karan. Chaymantañan wiñawañaypaq kawsaq cuerpotaqa chashkisunchis.

⁴⁷ Primer kaq Adán runaqa allpa polvonmanta ruwasqan karan. Ichaqa Señorninchis Jesucristo qepata hamuspanmi, cielomanta hamuran.

⁴⁸ Kay pachapi tiyaq runakunaqa llapallanchismi Adán hina aycha cuerpoyoq kanchis. Ichaqa cielopi kawsaqqunapa cuerponqa, Jesucristopa mosoq cuerponmanmi rikch'akun.

⁴⁹ Kunan kay pachapi kawsaspanchisqa, allpamanta ruwasqa primer kaq Adan

runamanmi rikch'akunchis. Saynallataqmi noqanchis kawsarimuspanchispas, hanaq pachamanta hamuq Jesucristopa mosoq cuerponman rikch'ayniyoq kasunchis.

⁵⁰ Wawqe panaykuna, kaytan qankunaman niykichis: Diospa gobiernasqa hanaq pacha glorianmanqa manan haykunqachu yawarniyoy aycha cuerponchisqa. Hinaspapas kay pachapi ismuq cuerponchisqa manan Diospa ladonpiga wiñaypaqqa kawsanmanchu.

⁵¹ Chaymi kunan qankunaman huk pakasqa hina secretota willasqaykichis: Manan llapallanchishchu wañusunchisqa. Ichaqa llapallanchismi huk mosoq cuerpoqman tukuchisqa kasunchis.

⁵² Chaymi último cornetata tocamuqtin, llapallan wañuqkuna kawsarimunqaku, manaña ni hayk'aqpas wañunankupaq. Saynallataqmi chay tiempopi kawsaqkunapas huk mosoq cuerpoqman tukuchisqa kanqaku. Chaykunaqa pasanqa huk ñawi ch'illmiyllapin.

⁵³ Diosmi kay ismuq cuerponchistaqa mana hayk'aq ismuq cuerpoman tukuchinqa. Saynallataqmi kay wañuq cuerponchistapas mana hayk'aq wañuq cuerpoman tukuchinqa.

⁵⁴ Saynatan Diosqa kay ismuq cuerponchistaqa mana hayk'aq ismuq cuerpoman tukuchinqa. Saynallataqmi kay wañuq cuerponchistapas mana hayk'aq wañuq cuerpoman tukuchinqa. Chaykuna pasaqtinmi, Bibliapi khayna nisqa cumplikunqa:

“Dios Tayta wañuyta chinkachiqtinmi, wañuyqa manaña atiyniyoqñachu kanqa”, nispa [Isaías 25.8].

55 “Wañuy, ¿maypitaq runakunata vencespa, wañuchinaykipaq atiykiykirishan?”

Wañuy, ¿maypitaq runakunata wañuchinaykipaq atiykiykirishan?” nispa [Oseas 13.14].

56 Ichaqa runakuna huchapi kawsasqankuraykun, wañuyqa ancha atiykiyoq, runakunata wañuchinanpaq. Saynallataqmi huchapas ancha atiykiyoq, Moisespa escribisqan leykunata runakuna mana kasukusqankurayku.

57 Ichaqa Diosmi Señorinchis Jesucristo cruzpi wañusqanwan, wañuyta venceran. Chayraykuyá Diosman gracias kachun.

58 Khuyasqay wawqepanaykuna, qankunaqa iñiykiykichispi qaqahina allinta sayaychis. Hinaspa ama ishkayaspas aswan masta llank'aychis, Señorinchis Jesucristota servispa. Qankunaqa yachankichismi, Diospaq chay llank'asqaykichisqa mana yanqapaq kasqanta.

16

Jerusalén llaqtapi creyentekunapaq ofrenda huñusqankumanta

1 Kunanqa (Jerusalén llaqtapi) creyentekunapaq ofrenda churanaykichismanta rimarimusqaykichis. Galacia provincia law iglesiakunapin ña yachachimuraniña imaynatas ofrenda huñunankuta. Qankunapas saynallatataqyá huñunkichis:

2 Sapa domingo p'unchawtayá, sapankamaykichis según ganakusqaykichisman hina separamaspa, ofrendaykichista churaychis, saynapi noqa

qankunaman visitaq hamuqtiy, chayraq ama huñushanaykichispaq.

³ Corinto iglesiapi creyentekunaman noqa visitaq hamuspayqa, qankunapa akllasqaykichis hermanokunatan Jerusalén llaqtaman mandasaq, huk cartantinta, saynapi chay ofrenda huñusqaykichista Jerusalén llaqtapi hermanokunaman paykuna apanankupaq.

⁴ Sichus qankuna munawaqchis noqapas Jerusalemman rinayta chayqa, paykunawan kushkan noqapas risaq.

Pablo viajanapaq piensasqanmanta

⁵ Noqaqa Macedonia provincia lawninta pasaspaymi, qankunapa kasqaykichis Corinto llaqtapi hermanokunaman visitamusqaykichis.

⁶ Noqaqa qankunawanmi ishkay kinsa killa otaq enteron paray tiempo qepakuyta piensashani. Chaymantan ichaqa, qankunapa yanapayniykichiswan, huk lawkunaman continuasqa viajeyta.

⁷ Ichaqa manan huk tiempollapaqchu qankunamanqa visitamuyta munani. Aswanmi, Jesucristo munaqtinqa, unay tiempo qankunawan qepakusaq.

⁸ Noqaqa kay Éfeso llaqtapin asta Pentecostés fiesta p'unchawkama qepakusaq.

⁹ Ichaqa kay Éfeso llaqtapi ashka runakuna contraypi kashaqtinkupas, noqapaqmi huk oportunidad kashan, Diosmanta runakunaman willanaypaq.

¹⁰ Sichus wawqenches Timoteo visitamusunkichis chayqa, allintayá atiendeykuychis, saynapi

ama llakisqa kananpaq. Paypas noqa hinan Diosmanta willakuspa llank'an.

¹¹ Saynaqa wawqenchis Timoteotaqa amayá ni pipas despreciachunchu. Aswanyá noqapa kasqayman hawkalla chayamunanpaq yanapaykuychis. Noqaqa kay Éfeso llaqtapin paytaqa suyashani, wakin hermanokunapiwan kushka.

¹² Saynallataqmi noqaqa wawqenchis Apolosta ruegarani, wakin hermanokunapiwan kushka, qankunata visitamusunaykichispaq. Ichaqa Apolosqa manaraqmi qankunaman visitamuytaqa munashanchu. Chaymantañan payqa, huk oportunidad kaqtin, qankunata visitamusunkichis.

Kay cartapa tukukuyninpi Pablo consejasqamanta

¹³ Qankunaqa, Jesucristopi allinta iñispa, ama ishkayaychishchu. Aswanqa iñiykiykichispi allinta qaqa hina sayaychis. Hinaspapas qankunaqa Diosta manchakuspa, valiente runakuna hina kaychis, ni imatapas ama manchakuspa.

¹⁴ Saynallataq imata ruwaspapas, sumaq munakuy sonqowan imatapas ruwaychis.

¹⁵ Wawqe panaykuna, qankunaqa yachankichismi Estéfnas sutiyoq wawqenchismanta, hinallataq paypa familianmantawan ima. Paykunan Acaya law provinciapi primer kaq cristianokuna karanku. Hinaspan kunan paykunaqa Jesucristopi llapallan iñiqkunata tukuy sonqonkuwan yanapashasunkichis.

¹⁶ Chayraykun noqaqa qankunata ruegakuykichis, Estéfnas wawqenchista, Diospaq llank'aq

wawqenchiskunata, hinallataq Diosmanta llapallan yachachiq wawqenchiskunatapas kasukunaykichispaq.

¹⁷ Noqaqa anchatan kusikuni wawqenchis Estefanaswan, Fortunatowan, hinallataq Acaico wawqenchiswan ima visitamuwasqankumanta. Paykunan qankunapa rantiykichista, (Corinto llaqtamanta) noqaman visitamuwaranku. Chaymi noqaqa paykunawan kushka kaspay, qankunawanpas kushka kashayman hina sentikuni.

¹⁸ Paykunan noqata kallpanchawaranku, imaynan qankunatapas kallpanchasurankichis chay hinata. Chaymi noqaqa anchata kusikuspay, qankunata ruegoakuykichis, paykunata, hinallataq paykuna hina kaqkunatapas respetowan allinta tratanaykichispaq.

Cartapa tukukuyninmanta

¹⁹ Asia provincia lawpi wawqenchiskunan qankunata saludamusunkichis. Saynallataq Aquila sutiyuq wawqenchispas, warmin Priscilapas, hinallataq wasinpi huñunakuq wawqenchiskunapas Señorninchis Jesucristopa sutinpin saludamusunkichis.

²⁰ Hinaspapas Jesucristopi creeq llapallan wawqe pananchiskunapas qankunamanmi saludota apachimusunkichis. Saynallataqyá qankunapas saludaykanakuychis hukniykichismanta-hukniykichiskama huk sumaq abrazowan otaq huk much'aywan. *[Nota: Israel nación llaqtapiqa qarikunapas uyankupin huk much'aywan saludanakuranku.*

Saynan paykunapaqqa costumbrenku karan. Ichaqa kay Perú llaqtanchispiqa, manan saynachu noqanchispa costumbrenchisqa].

²¹ Noqa Pablon, kikiy makiywanpuni kay saludokunataqa qankunaman escribimushaykichis.

²² Sichus pipas Señor Jesucristota mana cheqaqtapunichu khuyakun chayqa, Diospa castigonyá chay runaman hamuchun. Noqan ichaqa Diosta mañakushani khaynata: ¡Señor Jesuslláy, kutimulayña! nispay.

²³ Noqaqa Señorninchis Jesucristotan mañakushani hawkallata kawsachispa, tukuy imapi yanapasunaykichispaq.

²⁴ Noqaqa llapallaykichistan anchatapuni khuyakuykichis, Señorninchis Jesucristopi iñisqanchisrayku. Amén.

Mosoq Testamento
New Testament in Quechua, Eastern Apurímac
(PE:qve:Quechua, Eastern Apurímac)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Eastern Apurímac

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Eastern Apurímac [qve], Peru

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Eastern Apurímac

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

6f014d23-5769-5b13-a966-db00dc673469